

Posam. šte. Din -75,  
četrtkova in sobotna  
številka Din 1.50

„TABOR“, izhaja vsa  
nedelja in prazniki,  
datumom naslednjega  
meseca po pošti 10  
zvezstov 10 Din, dosti  
11.50 Din, na izkaz

„NARODNI LIST“ (za  
„Tabor“) se naroča  
in stane mesečno 2 Din, četrt-  
letno 6 Din, polletno 12 Din,  
celoletno 22.50 Din

Narodna se plačuje v naprej

Posl. Poština plačana v gotovini.

# BOR

## (NARODNI LIST)

Posam. šte. Din -75,  
četrtkova in sobotna  
številka Din 1.50

UREDNIŠTVO „Tabor“ in „Na-  
rodna lista“ je v Mariboru, Ju-  
dčeva ulica 4, I. nadstropje, —  
Telefon internab. št. 276. —  
Rokopisi se ne vračajo.

UPRAVA je v Jurčičevi ul. št. 4,  
priloge desno. — Telefon št. 24.  
Št. št. poštno-tele. račun za „Tabor“  
11.757, za „Narodni list“ 12.253.

Na naročila brez denarja se ne  
ozira. Inzeratne cene po dogovoru.

Leto: IV (II).

Maribor, četrtek 15. marca 1923.

Štev: 60 (11).

### Ob koncu velike borbe.

(Dr. Kukovec na shodu v Ljutomeru).

Meni je posebno zadoščenje, da za-  
ključujemo baš v slovitom narodnem tr-  
gu Ljutomeru vrsto tokratnih volilnih  
shodov, ki so našim krajem prinesli do-  
ber sad. Ko gledamo z Murskega polja  
na Prekmurje, od katerega nas je v dr-  
žavnopravnem in narodnem oziru skozi  
velike ločila reka Mura, čutimo vsi, da smo  
doživeli dobo, ko nas reke ne ločijo, am-  
pak nas vežejo. Našemu delu zadnjega  
časa se je posrečilo ustvariti zdrav lo-  
kalni patriotizem mariborske oblasti, v  
kateri bode igralo Podravje s kraji ob  
Muri glavno vlogo. Politični dogodki v  
Ljutomerskem okraju nam pa tudi v  
drugem oziru kažejo, da pri nas zmaguje  
stvar in da smo na stvarni podlagi izbo-  
jevali volilno zmago in ne na osebnih.

Ti kraji so v dobi politične prezna-  
čelnosti in razcepljenosti podali dokaz,  
da je potrebno združevanje in ne raz-  
draganje. Kmečka obrtna zveza je zdru-  
žila malega kmeta in obrtnika v mari-  
borski oblasti v krepko obrambo prid-  
bitnih interesov. Ta pokret je pa hvala  
bogom izpodmaknil stališče klerikalizmu,  
ki nas je iz spekulativnih vzrokov hotel  
zapeljati v politične borbe, ko traja mu-  
ja na gospodarska vprašanja na vrata. —  
Smešno so jo polomili klerikali z ge-  
slovom za avtonemijo Slovenije, ko vsak-  
do vidi, da se bode delala v okviru ma-  
riborske oblasti zdravejša gospodarska  
politika, dočim nam v nacionalnem ozir-  
u more biti rešitev le velika Jugoslavi-  
ja.

Akoravno smo borbo prenesli na sta-  
lišče gospodarskega lokalnega interesa,  
kterega ima pred očmi duh sedaj veljav-  
nega volilnega zakona, pokazali smo,  
ker smo bili prisiljeni reševati tudi na-  
cionalno politično vprašanje nemškega  
vladnega kurza, da je naša stranka na  
tem polju nepremagljiva. Odpor jugo-  
slavskih nacionalistov, ki ni izšel iz  
našega vodstva, ampak iz zdrave duše  
našega naroda, smo krepko podprli in  
dosegli, da je tujec v zvezi z domačim  
odpadnikom vsaj začasno izgubil bitko.  
Edino naša stranka bode vsak morebitni  
novi napad znala energično odbiti in zato  
ostane na straži.

Glavno delo pa mora biti posvečeno  
gospodarskim nalogom pokrajine, ker  
oddaljeni in slabo organizirani Beograd  
ni sposoben odvzeti iz naših ramen bo-  
me skrbi za naš lastni obstanek. Napred-  
na kmečka obrtna zveza se ni ustanovila  
le za te volitve, ki so nas presenetile, am-  
pak ji je glavna naloga organizacija u-  
prave in samo-prave v mariborski ob-  
lasti. Kmalu Vas bomo klicali za vo-  
litve mariborskega deželnega zbora, ki  
bodo prvovrstna gospodarska korpora-  
cija. Samostojna kmetijska stranka pod-  
silo razmer ni ostala razredna kmetijska  
stranka, ampak je njena vloga zadnji  
dve leti bila vloga meščanske stranke.  
Ko se je ob volitvah spet spomnila raz-  
rednosti, naletela je na odpor naroda, ki  
vidi, da so skupnemu nastopu na potu le  
osebe in ne načela. Politična vodstva za-  
man zahtevajo cepljenje, če narod iz-  
previdi potrebo sloge. Zato je zmagala  
že danes v mariborskem okrožju zdra-  
vejša in naprednejša Kmetijsko-obrtna  
zveza, ki je dala vsem okrajem prve de-  
lave domačine na gospodarskem polju  
kot okrajne kandidate, Rebeka, Petovar-  
ja, Puklavca, Vam pa tudi prosvetnega  
delavca nadučitelja Cvetka.

Do prihodnje nedelje Vas moram pro-  
siti, da vztrajate v značajni delavnosti  
za zmago kandidatov napredne kmečko-

### Zadnji dnevi pred volitvami.

Agitacija radikaleev.

Beograd, 14. marca. Včeraj pred-  
poldan se je vršila seja akcijskega odb-  
ra radikalne stranke. Razpravljali so o  
volilnem gibanju ter o agitaciji, ki je po-  
trebna zadnje dni pred volitvami. V so-  
boto se vrši velik radikalni shod v Veli-  
kem Bečkereku. Govorili bodo Pašić,  
Ninčić, Velizar Janković in nekateri  
drugi radikali.

Na včerajšnji seji se je razpravljalo  
tudi o nameravanem radikalnem zbro-  
vanju v Ljubljani. Nekateri člani akcijs-  
kega odbora so zahtevali, da je treba  
namesnika Hribarja odstaviti. Na nje-  
govo mesto ni treba imenovati nobenega  
naslednika, ker po zakonu preide na-  
mesnikova oblast na velikega župana.

### Odpor Nemcev v Porurju.

Protest nemške vlade. — Prva državna  
ske konference. — Darmstadt.

Berlin, 13. marca. (Izv.) Nemška  
vlada je poslala francoski vladi ostro  
protestno noto, v kateri protestira proti  
poostrenemu nastopu francoskih oblasti  
radi umora dveh častnikov v Buenu, ter  
navaja, da je bilo vsled teh odredb že  
več nemških državljanov ubitih in ranje-  
nih. Ni pa ugotovljeno, da so umor iz-  
vršili Nemci. Ravno tako se ne more  
pripisovati krivde nemškim državnim ali  
občinskim organom. Odredbe francoske-  
ga generala stoji izven zakona in njego-  
vih pravil. H koncu opozarja nemška  
vlada na brezobzirno samozatajevanje  
nemškega prebivalstva v Porurju ter  
odklanja odgovornost za morebitne do-  
godke, ki bi nastali pod pritiskom takih  
in sličnih odredb francoskih okupacijs-  
skih oblasti.

Düsseldorf, 13. marca. (Izv.) Vče-  
raj se je izvršila prva državna zaplemba  
premoga v rudokopu Westerholt. Petde-  
set francoskih rudarjev in inženjerjev je  
v spremstvu vojaštva objavilo delavskim  
svetnikom vzroke te odredbe. Rudarji so  
se nato vrnili na delo. Francosko delav-  
stvo je natovorilo tekom popoldneva 700  
ton premga, ki je določen za Belgijo in  
Francijo.

Pariz, 13. marca. (Izv.) O Bruseljski  
konferenci, o kateri pravi »Matins«, da je  
dovedla do popolnega sporazuma med

Zagrebaški Židje proti politični pasiv-  
nosti.

Zagreb, 14. marca. Nacionalistični  
Židje so izdali volilni proglas, ki v njem  
pravijo, da so Hrvati in Srbi židovske  
vere člani hrvatskosrbskega naroda in da  
je njihova edina domovina ta, v kateri  
bivajo. Zaradi tega naj ne poslušajo  
onih židovskih agitatorjev, ki hočejo, da  
bi se Židje ne udeležili volitev ter da bi  
ostali politično pasivni. Vsak Hrvat in  
Srb židovske vere naj izpolni svoje dr-  
žavlanske dolžnosti in se opredeli po  
svojem političnem prepričanju. Proglas  
je podpisal odbor židovske organizacije.  
»Narodno delo« v Zagrebu.

zaplomba premoga. — Rezultati belgijske  
— Angleško stališče.

francosko in belgijsko vlado glede poli-  
tike v Porurju, pišejo listi, da je dala  
izraza iskreni želji Belgije in Francije,  
priznati mednarodni občutljivosti. —  
Kot posebno značilen se povdaja sklep  
francoske in belgijske vlade, da bosta  
reševali vprašanja reparacij samo s so-  
delovanjem Anglije in Italije. »Petit Pa-  
risien« pravi, da je ta sklep najboljši od-  
govor na vse obdolžitve, da Francija za-  
sleduje osebno politiko ter nudi najbolj-  
šo priliko za obnovo mednarodnega so-  
delovanja.

Pariz, 13. marca. (Izv.) Vesti o za-  
sedbi Darmstadta in Frankfurta ki so  
zlasti razširjene v nemškem časopisju,  
se s francoske strani dementirajo kot  
neresnične.

London, 13. marca. (Izv.) Doljna  
zbornica se je danes ponovno bavila z  
zasedbo Porurja. Tekom debate je iz-  
javil državni podtajnik Mac Neill, da se  
vlada popolnoma zaveda resnega položaja  
in priznava, da so se težkoče v zad-  
njem času še pomnožile, vendar pa mora  
skrbeti tudi za to, da si ohrani prijatelj-  
stvo Francije. Vlada želi, da se ohrani  
dosedanje razmerje med obema država-  
ma in izogne vsakemu koraku, ki bi mo-  
gel dovesti do prekinjenja dosedanjega  
prijateljstva in zavezništva.

Zanemljivi list na Sušaku.

Sušak, 14. marca. Tukaj bo začelo  
izhajati Zanellovo glasilo »La Difesa«.

Razdelitev avstro-ogrskih državnih  
dolgov.

Pariz, 13. marca. (Izvirno.) Repara-  
cijska komisija, ki je na svoji seji dne 23.  
januarja razdelila avstro-ogrške državne  
dolgove na nasledstvene države, je na  
svoji včerajšnji seji določila, da prevza-  
mejo nasledstvene države jamstvo za  
dodeljene dolgove z 1. julijem 1919.

Angleška vojna mornarica.

London, 13. marca. (Izvirno.) Dol-  
na zbornica je sprejela predlog, tičoč se  
stanja vojne mornarice, (99.500 mož) ter  
dovolila kredit za plače pripadnikov  
vojne mornarice 14.055.700 funtov ster-  
lingov.

Amerika in Porurje.

Washington, 13. marca. (Izvirno.)  
Državni departement se je pričel baviti s  
predlogom glede povračila stroškov za  
zasedbo Porenja po ameriških četah.

Velika rudarska stavka na Češko-  
slovaškem.

Praga, 13. marca. (Izv.) Iz Moravske  
Ostravo poročajo, da vlada v tamošnjih  
rudarskih centrih, kjer rudarji stavkajo,  
mir. Doslej se ni mir nikjer kršil. Stav-  
ka je zelo občutna, ker zadostujejo zalo-  
ge premoga v tamošnjih podjetjih jedva  
za dva dni. Na današnji konferenci cen-  
tralnega vodstva stavkajočih je bilo  
sklenjeno, da se stavka v petek še bolj  
poostri, če do četrta zvečer pogajanja  
ne bodo uspela.

BORZA.

Curiah, 41. marca. (Izvirno.) Pred-  
borza: Pariz 32.37, Beograd 5.45, Lon-  
don 25.22, Berlin 0.0258, Praga 15.925,  
Italija 25.60, Newyork 536.50, Dunaj  
0.00745, Žirosane krone 0.0075, Budim-  
pešta 0.1725, Varšava 0.0118, Bukarešta  
2.50.

Zagreb, 14. marca. (Izvirno.) Pariz  
5.92—5.98, Švica 18.45—18.50, London  
4.64—4.66, Berlin 0.47—0.48, Dunaj 0.138  
—0.14, Praga 2.965—2.975, Italija 4.68—  
4.75, Newyork 98—98.75, Budimpešta  
3.10—3.15.

obrtne zveze. Tedaj bomo mogli svetov  
pokazati, da tako prerčenje javnega živ-  
ljenja ne odgovarja ljudski volji in bo-  
mo pristopili k novim nalogam. Ponosni  
bodete še dolga leta vsi na uspeh zdrave  
politike, ki je igrala v letošnji volilni  
borbi v znamenju združitve kmeta in  
obrnika in lokalnega interesa maribor-  
ske pokrajine zgodovinsko važno vlogo.

Naša škrinjica v maribor-  
skem volilnem okrožju je

## prva!

### Zadušiti nas hočejo!

Laško zavijanje svetomargeritskih kon-  
vencij.

Trst, 8. marca.

(n. n.) — Prekinjenje razprav jugoslo-  
vensko-italijanske komisije v Opatiji je  
laški javnosti dalo povod za razmatra-  
nja, ki kažejo jasno, kako je vsa Itali-  
ja prepričana, da mora tudi ob tej pri-  
liki, ko naj bi se končoveljavno rešilo  
jadransko vprašanje, zmagati italijanska  
zvižanost nad jugoslovensko dobrostru-  
nostjo. Dasiravno je stvar popolnoma jas-  
na, da v smislu rapalske pogodbe, ki  
pravi, da dobi samostojna reška državnica  
tisto ozemlje, ki ga je obsegal svojočasni  
reški »corpus separatum«, torej ozemlje  
Reke, kakor je bila pod madžarsko vla-  
davino, le nekoliko razširjeno proti se-  
veru in zapadu, vendar Lahj močejo nle-  
sar čuti o izpraznitvi Delte in Barošve  
luke, ki so ju Madžari vedno priznavali  
za hrvatsko ozemlje in ju niso nikdar  
zahtevali za »svojo« Reko, za »corpus se-  
paratum«. Resnica je, da sta madžarska  
železniška in pristaniška uprava imeli  
svoje zgradbe na Delti in v Barošve lu-  
ki, kateri ste upravljali oni sami, ali pri-  
padnost ozemlja samega ni bila nikdar  
sporna in se je to ozemlje, ležeče med  
obema Rečinama, vedno priznavalo za  
hrvatsko. Vkljub temu pa Lahj danes no-  
čejo izprazniti tega ozemlja in so se po-  
stavili na stališče sedanje nezakonite  
reške vlade, ki je predložila italijanski  
delegaciji par sto strani obsegajočo spo-  
menico, v kateri zahteva, da naj se Del-  
ta in Barošve luka podredita za 99 let  
upravi posebne komisije, v kateri naj bi  
bila Reka, Italija in Jugoslavija, zastopane  
po enakem številu delegatov, a po  
preteku 99 let naj bi se potem končno  
rešila pripadnost tega ozemlja.

Stvar je popolnoma jasna: če ne Gra-  
gega, se hoče vsaj zavleči stvar, samo  
da bi Jugoslavija ne prišla do svojega  
lastnega pristanišča na svojem ozemlju.

Italijanski tisk podpira stališče itali-  
janske delegacije z vsemi mogočimi do-  
kazili, zlasti pa trdi, da svetomargeritske  
konvencije govore edino le o izpraznitvi  
Sušaka, dočim pa je Mussolini sam iz-  
rečno izjavil v laški zbornici, da Delta in  
Barošve luka ostaneta zasedeni po la-  
ških četah, dokler reška državnica ne bo  
pravno popolnoma urejena, kar pa mora  
še izvršiti sedaj v Opatiji poslušajoča  
paritetična komisija. Reško vprašanje da  
se ne sme smatrati za nekako zmes raz-  
novrstnih vprašanj, temveč za nekaj  
enotnega, kar se ne da deliti, in če bi se  
sedaj izločevalo in posebej razpravljalo  
vprašanje Delte in Barošve luke, bi to  
resno ogrozilo celotno rešitev reškega  
vprašanja.

V včerajšnji šegi paritetne komisije se je predsednik laške delegacije postavil na enako stališče, trdeč, da je Italija dobesedno zadostila določbam svetomargariške konvencije, ki govori preprosto in enostavno o izpraznitvi Sušaka, in izjavljajoč, da smatra v zmislu svetomargariških konvencij za neobhodno potrebno za uspešno nadaljevanje dela, da se istočasno razpravlja o vseh vprašanjih, na katera se nanaša člen II. konvencij in ki so politično in tehnično zvezana med seboj.

S to trditvijo pa se laška delegacija bje sama sebe po zobeh, kajti omenjeni člen II. navaja kot nalogo, ki jo ima izvršiti paritetna komisija, pet točk: 1. nadziranje operacij za izpraznitev Sušaka, 2. razmejitve med kraljevino Srbom, Hrvatov in Slovencev ter svobodno reško državo v zmislu določb rapalske pogodbe od 12. novembra 1920, 3. otvoritev prometa z Reko, 4. organizacijo pristaniške službe s tehniške in upravne strani, 5. organizacijo poslovanja reške države na podlagi člena 4. rapalske pogodbe. — Dobro torej! Če Lahi zahtevajo istočasno obravnavanje vseh teh vprašanj, zakaj so izločili takoj prvo in se je izvršila izpraznitev Sušaka brez obravnave ostalih vprašanj? Če je za rešitev prve točke veljal poseben postopek, zakaj naj bi ne veljal tudi za ostale točke in zakaj bi se ne reševale po redu, kakor jih navaja konvencija sama, in že tem bolj, ko je rešitev vsake naslednje točke mogoča le po rešitvi predidajoče. Razmejitve med reško državo in Jugoslavijo je bila nemogoča, dokler ni bil izpraznjen Sušak, ki sega do meje in ni bil do izpraznitve v jugoslovenski oblasti. Dokler niso določene meje reške države, se ne more odpreti redni promet z njo, ker ni mogoče določiti železniških tarifov, dokler se ne ve, koliko železnice bo teklo po jugoslovenskih, koliko pa po laških tleh, in pristaniška služba se ne more urediti, dokler ni določeno, čigavo je pristanišče. Da se more urediti poslovanje reške države šele po točnem začrtanju njenih meja, je tudi edino logično. Človeku, ki ima količkaj zdrave pameti v glavi, je po vsem vem več kot jasno, da hočejo Lahi s svojo zahtevo, da naj se vsa ta vprašanja obravnavajo obenem, stvar le zamotati, ne pa olajšati.

Značilna pri vsem tem pa je laška grožnja, ki se je te dni, kar so bila razpravljanja v Opatiji prekinjena, vohomer ponavljala v laškem tisku, namreč da bo sedaj, ko se Jugoslovenci upirajo izvršitvi rapalske pogodbe, ker zahtevajo pred nadaljevanjem razprav izpraznitev Delte in Barošve luke, Italija registrirala rapalsko pogodbo pri Zvezi narodov, s čimer je prej grozila Jugoslavija, ko se Italija nikakor ni hotela odločiti za izvršitev pogodbe. Značilna je ta grožnja zato, ko so vendar Lahi sami tisti, ki s svojim zavijanjem ovirajo logični potek obravnave.

Kako si Lahi v resnici predstavljajo rešitev reškega vprašanja, kaže najbolje izjava tržaškega fašistovskega poslanca Giunte, ki je bil na dan izpraznitve Su-

## V. Kovačič: Borba za našo državo v okviru Avstro-Ogrske.

(Konec.)

J. O. je bil od srbske vlade popolnoma neodvisen, vendar je bil z njo vedno v sporazumu. Ta sporazum pa je bilo treba pozneje tudi dokumentirati. Dokler je Rusija bila komitant, je bilo to težko mogoče, ker ni baš s simpatijami spremljala združitev pravoslavni Srbov s katoliškimi Hrvati in Slovenci. Ko pa je z brest-litovskimi mirovnimi pogajanjmi Rusija izigrala, so se sestali zastopniki J. O. z zastopniki srbske vlade 27. julija 1917 na Krfu ter obelodanili in podpisali krfsko deklaracijo, ki je eden vogelnih kamenov naše države. Ona je določila, da bodi ta bodoča država ustavna demokratska in parlamentarna monarhija pod žezlom Karadjordjevičev; dalje je določila tej državi ime in dala smernice za ustvaritev državnega grba: garantirala je enakopravnost tkzv. književnih narodov kakor tudi latinske in cirilske pisave ter katoliškega, pravoslavnega in muslimanskega veroizpovedanja. Iz ostalih točk deklaracije, ki vsebuje nameravane (sedaj že davno prevedeno) izenačenje koledarja ter razne državljanske pravice (volitve) in podobno, je važna točka 9,

# Kandidatska lista Napredne kmečko-obrtno zveze za mariborsko-celjsko volilno okrožje za volitev poslancev dne 18. marca 1923.

Nosilec liste:

Dr. Vekoslav Kukovec, minister na razpoloženju v Mariboru.

Srezki kandidati:

## 1. Za volilna okraja Brežice-Sevnica in Laško.

Kandidat: Dr. Franjo Roš, župan v Laškem,

Namestnik: Josip Holy, obrtnik v Brežicah.

## 2. Za volilna okraja Celje-Vransko in Maribor levi breg-Št. Lenart:

Kandidat: Ivan Rebek, obrtnik in posestnik v Celju,

Namestnik: Franc Mravljak, profesor v Celju.

## 3. Za volilna okraja Murska Sobota-Dolnja Lendava.

Kandidat: Stefan Kuhar, posestnik v Markišovcih,

Namestnik: Peter Kovač, posestnik in trgovec v Dol. Lendavi.

## 4. Za volilni okraj Konjice.

Kandidat: Franc Petelinšek, posestnik in kolar v Oplotnici,

Namestnik: Franc Seručar, posestnik in kolar v Hebenštrajtu,

## 9. Za volilni okraj Šmarje-Rogatec-Kozje.

Kandidat: Anton Puklavac, posestnik in vinarski ravnatelj v Mariboru,

Namestnik: Anton Malgaj, viničar v Zibiki.

## 5. Za volilni okraj Ljutomer.

Kandidat: Franjo Cvetko, nadučitelj v Vučji vasi,

Namestnik: Jan'ko Horvat, slikarski mojster v Ljutomeru.

## 6. Za volilna okraja Maribor desni breg-Slov. Bistrica in Slovenjgradec-Šoštanj-Marenberg.

Kandidat: Ivan Gumzel, posestnik in obrtnik v Slov. Bistrici,

Namestnik: Peter Mravljak, posestnik v Vuhredu.

## 7. Za volilna okraja Mozirje in Prevalje:

Kandidat: Fran Kocbek, nadučitelj v p. Gornjigrad,

Namestnik: Ivan Lipold, posestnik v Mozirju.

## 8. Za volilna okraja Ptuj in Ormož.

Kandidat: Lovro Petovar, posestnik v Ivanjkovcih,

Namestnik: Janko Debeljak, posestnik, Medribniki.

## Vsi za to listo, ki bo imela na volišču povsod prvo škrinjico!

Šaka v Reki in je, kakor se je poročalo, tako »pomirljivo« vplival na reške prenapetosti, da so na najsurvejši način napadali reške Jugoslovence. Giunta, ki govori, kadar molči Mussolini, je izjavil, da ni res, kar je dejal dr. Ribar, da bi bil Mussolini kedaj priznal Jugoslaviji pravico do Barošve luke, in v rapalski

pogodbi, ki je edina mednarodna listina, ki tu prihaja v poštev, ni ničesar rečenega o Barošvi luki. Rapalska pogodba določa kot meje reške države meje, ki jih je imel »corpus separatum«. »Corpus separatum« pa ima svoje meje točno določene na vzhodu, severu in zapadu, gre torej le za južno mejo, ki gre ali po

ki pravi: »Ozemlje kraljestva Srbom, Hrvatov in Slovencev obsega vse ono ozemlje, na kojem živi naš trolimeni narod v kompaktni in nepretrgani masi in ono se brez življenjskih interesov celine ne sme rušiti. Naš narod zavestno in odločno odklanja vsako delno rešitev svojega narodnega ujedinjenja. Naš narod postavlja kot nerazdeljivo celoto problem svojega osvobodjenja od Avstro-Ogrske in svojega zedinjenja s Srbijo in Črno goro v jedno državo. Po načelu svobodne narodne države samoodločbe se ne jeden del te celote ne more pravično odtrgati in pridružiti katerikoli drugi državi brez dovoljenja naroda samega« (Ogris, I. c., str. 82.). Torej zahteva po edinstveni Jugoslaviji (= ukinjenje črnogorske samostojnosti) in po plebiscitu v naših primorskih krajih, radi katerih se je že tedaj slutilo, da bodo sporna točka med porajajočo se Jugoslavijo in Italijo!

Ni tako nezanimivo, da leži med krfsko in majniško deklaracijo časovna razdalja samo sedmih tednov. Kdor bi ji površno bral, bi se mu znalo zdeti, da ste obe izjavi jednaki. Pa niste, kajti medtem ko prva v bolj nepredeljenih izrazih črta smeri, po kojih se ima ubrati v bodočnosti jugoslovansko vprašanje, določa druga na končnovoljen način glavne temelje bodoče države in predeljuje njene glavne notranje zadeve.

nanje oblike. Parlamentarna izjava Jugoslov. kluba je notranjepolitičen medstrankarski čin, zamišljen pred vsem kot taktično in propagandno sredstvo, krfski deklaraciji gre v prvi vrsti mednarodni pomen, čeprav njenega notranjega propagandnega učinka ni podcenjevati. V majniški deklaraciji nahaža svoje čeprav prisiljeno mesto habsburška dinastija, na Krfu se je določilo o suvereni Jugoslaviji in torej habsburška dinastija ni prihajali v večji meri v poštev kakor n. pr. razkralj Manuel.

Kakšen odmev je našla krfška deklaracija v domovini, se da interesantno povzeti iz spomenice, ki jo je izročil 31. jan. 1918 Jugoslov. klub zastopnikom osrednjih vlasti, Ukrajine, Bolgarije, Turčije in Rusije, ki so se sešli na mirovni konferenci v Brestu Litovskem. Ta spomenica, sestavljena v duhu krfške deklaracije, — štirje odstavki so skoro doslovno iz nje posneti — zahteva že kratkomalo jugoslovansko samostojnost, (kar je isto- vetno z razpadom Avstrije) in ne ome- nja več Habsburžanov in njihove mo- narhije. Krfski duh je povzdignil i on- stran front rastočo samozavest in podprl odpor proti vsemu, kar je nosilo znamko švabstva. Priletela je prva lastovica osamosvojenja« (Ogris, I. c., str. 44).

Drugi strani pa je imela krfška de- klaracija za nas tudi neprijetne posledice.

»Fiumari« ali pa po »Rečini«. V prvem slučaju bi Jugoslovenci mogli imeti še kako upanje na uspeh, v drugem pa je vprašanje rešeno že samo po sebi v prid Reke. Ali »corpus separatum« more imeti za mejo le Rečino, ki je reka, torej naravna tvorba, naravna meja, dočim pa je »Fiumara« (stara Rečina) le prekop, umetna tvorba. (Giunta, ki je privandral šele po vojni v naše kraje, seveda ne ve, da je ravno Rečina »umetna tvorba«, ker je bil njen tok šele v novih časih speljan po sedanji strugi, dočim je v starih časih Rečina tekla po sedanjem »prekopu« in je Delta nastala po njenih naplavinah!)

Glede znane pismene klavzule grofa Sforza k rapalski pogodbi pa je Giunta, ki je tudi v tem pogledu brez dvoma glasnik Mussolinijev, izjavil takole: »Naj reče Giolitti karkoli, ali kar stori ed član vlade, ne more, ne sme vezati vse vlade. Gotovo, zaradi potreb politike, skladnosti in dostojanstvenosti se morajo spoštovati pogodbe, četudi so jih sklenili drugi ljudje v drugih zgodovinskih časih, dasi so škodljivi za našo državo; ali v tem posebnem slučaju imamo pravico, spominjati se, da je fašistovska vlada pač vlada, ki je izšla iz revolucije. In revolucije imajo svoja prava. A če nismo uveljavili ta prava tako, da bi bili izvedli popolni revolucionarni program v notranjih in zunanjih stvareh, vendar ne moremo na enostavno izjavo nekoga ministra prošle vladavine pristati na čin, ki je pravcato izdajstvo. Kajti kadar gre za usodo naroda, so zmota krivde in krivde izdajstvo.« Giunta je še dostavil, da bi v slučaju, če bi se Barošve luka odstopila Jugoslaviji, Reka ne imela nikdar miru in bi bila v stanju večnih bojov, ker da so hrvato-filski in Italiji sovražni življi že zdaj začeli dvigati glavo in nastopati, kakor niso nastopali prej.

Kaj sledi iz vsega tega? — Da je najtrdnjši namen Lahov opeliariti Jugoslavijo za njeno pristanišče, a jo kljub temu pridobiti za to, da bi s svojim prometom vzdrževala Reko, ki bi bila le navidezno samostojna, v resnici pa nič drugega kot italijanska provincija. Stvar beograjske vlade je, da temeljito prekriža te laške načrte. Ako tega ne stori, zagreši tako izdajstvo na življenjskih koristih države in naroda, da zasluži tako kazen, kakor je doletela pred kratkim bivša grško vlada: ne v zapor, temveč pred puškine cevi! Razmrevarili so nas že v Rapallu, a da bi nas v Opatiji zadušili popolnoma, tega pa ne, nikdar ne!

V vojnem času so rudečelični in trebi- šaški župniki izmolzli iz Tvoje žene rad- ni krajcar za vojno pošojilo, ko si Ti stradal in zmrazil v vojni. To so bili Tvoji s krvavimi žulji prisluzeni de- narji, ki so je klerikalci porinili v gre- klerikalne habsburške monarhije. Za to v nebo vpljočo hudobijo so bili župniki in kaplani odlikovani s srebrnimi ko- lajnami, da, celo z zlatimi križi. Danes o vsem tem župniki in kaplani molče kot grobovi.

ce: Italijani so začeli energičnejše na- sprotovati našim težnjam. Razumljivo, zlasti če upoštevamo deklaracije točke 9. K temu so jim Rusi izkazali malo uslugo s tem, da so v novembru 1917 obelodanili londonski pakt in primerno orisali itali- janski apetit, obstoječ naprej, dasi so Italijani medtem doživeli svoj Caporetto. Zato so Italijani smatrali za primerno, da se sestanejo v Rimu zastopniki zati- ranih avstrijskih narodov. To se je zgodilo v dnevih od 8. do 10. aprila 1918. Kongresa so se udeležili tudi Jugoslova- ni. Dasi za nas ta kongres ni bil Bog zna kakega pomena, vendar se opaža od tedaj naprej v Londonu in Ameriki vedno več razumevanja za težnje Čeho-Slovakov in Jugoslovancov. Oboji zastopniki nahajajo tam odslej naprej tudi podporo; končno je prevladal nazor, da je treba Avstrijo razbiti. Naloga naših zastopnikov je bila odslej le še ta, da so ta nazor bolj in bolj utrjevali; in to nalogo so tudi vestno vršili. Za Avstrijo je sedaj sledila ne- sreča za nesrečo, dokler se 29. oktobra 1918 ni izvršil prevrat, ob katerem je Na- rodna vlada v Zagrebu proglasila velik dogodek z lapidarnimi besedami: »Danes se je ustanovila država Srbom, Hrvatov in Slovencev.«

Kdor se hoče natančneje poučiti v po- sameznih pojavih, navedenih tekoni raz-

## Politične vesti.

\* Radičeva blaznost. Iz Zagreba se širijo vesti, da namerava Radič takoj po volitvah sklicati bivši hrvatski sabor, ki bi naj proglasil samostojno hrvatsko republiko. Če je to res, tedaj bi Radič prišel vso državo k dalekosežni odločitvi: treba bo razčistiti, kdo je močnejši — že obstoječa država z vojsko ali pa Radič. V zvezi s tem se resno govori o vojaški diktaturi. Radič pa bo s tako silo butnil ob zid, da si bo razbil svojo trmasto glavo.

\* Bruseljska konferenca. V Bruslju se je vršila konferenca francoskih in belgijskih državnih, katere se je udeležil tudi Poincaré. Komunisti, ki je bil izdan o konferenci, pravi: Ministrska predsednika Poincaré in Theunis in njuni sodelavci so pretresali položaj v Porurju in se zedinili glede novih ukrepov, da se zagotovi odpošiljanje premoga in koksa v Francijo in Belgijo. Uredili so tudi vprašanje stroškov za francosko-belgijsko upravo železnice na zasedenem ozemlju, dalje kazenske odredbe za slučaj, da bi se ponavljali napadi na okupacijske čete. Važnega pomena je sklep, da se bo Porurje z novozasedenimi mesti izpraznjeno le v toliko, v kolikor bo Nemčija plačevala svoje reparacijske obveznosti. Pri eventualni izpraznitvi bo morala Nemčija dati posebne garancije, da ne bodo kaznovane osebe, ki bodo za časa okupacije sodelovale s francoskimi in belgijskimi oblastmi. Po konferenci je Poincaré posetil belgijskega kralja in se je včeraj vrnil v Pariz.

\* Vseučilišna skupina Lige narodov je bila ustanovljena in odprta dne 12. m. v Parizu. Slavnostni govor je imel lord Robert Cecil. Izjavil je, da Liga narodov smatra svobodo za najvišji zakon. Ne vmešava pa se v notranje zadeve svojih članov, marveč upošteva njih suverenost, kar je dokazala s svojo akcijo za finančno rešitev Avstrije. Liga narodov se ne poslužuje nasilja, marveč se zanaša na moralno moč. Prisiljeno delo je bilo zmiraj neproduktivno in bo tako tudi ostalo. Samo svobodno delo more biti uspešno. Lahko je zasesti kako ozemlje, ne more pa se prebivalstva prisiliti, da to zasedbo odobri. Treba je apelirati na dušo naroda. Nasilje je upravičeno le v toliko, v kolikor je treba kaznovati hudodelstvo. Lord Cecil je končal: »Kultura mora vojno odstraniti iz sveta, ali pa bo vojna odstranila kulturo.«

## Pisalni stroji, Continental

Ant. Rud. Legat, Maribor

Slovenska ulica 7. 425 Telefon št. 100.

## Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

pravice, temu naj bodo priporočene te-le pri sestavljanju porabljene knjige in brosure:

Apih J.: Slovenci in 1848. leto — V Ljubljani 1888.

Bahr H.: Austriaca — Berlin 1911.

Horvat, Dr. Rud.: Najnovije doba hrv. povjesti — U Zagrebu 1906.

Knaflič V.: Jugoslovansko vprašanje — V Ljubljani 1912.

Lončar, Dr. Drag.: Politično življenje Slovencev — V Ljubljani 1921.

Ogris, Dr. Alb.: Borba za jugoslovensko državo — V Ljubljani 1921.

Prijatelj, Dr. Iv.: Janko Kersnik, njegovo delo in doba (J. Kersnika Zbrani spis, VI. zvezek). — Sešitek I. v Ljubljani 1910, seš. II. in III. v Ljubljani 1914.

Slane, Dr. K.: Avstrijski Jugoslavlani in morje — Gorica 1912.

Südslave: Die nationale Abgrenzung im Siden. Von einem — Zagreb 1917.

Sušteršič, Dr. Iv.: Moj odgovor. — Samozaložba 1922.

Tuma, Dr. H.: Jugoslovanska ideja in Slovenci. — V Gorici 1907.

Ušeničnik, Dr. Alexius: Um die Jugoslavija. — Laibach 1918.

Wendel H.: Aus dem südslavischen Risorgimento. — Gotha 1921.

\* Zvestoba za zvestobo! V spomin našega bratstva ob I. jugoslovenskem vsekoloskem zletu leta 1922. — V Ljubljani.

## Volilno gibanje.

Lažniki in podli obrekovalci okoli ČRNE »STRAŽE«, odgovorite!!!!

Vi podli in nesramni lažniki, vi čisto navadni tatovi časti poštenih ljudi, vi najostudnejši obrekovalci, ostanete toliko časa podli lažniki in nesramni obrekovalci, kar vas tukaj ja v no imenujem, dokler meni ne dokažete, kdo me je podkupil in da sem plačan priganjač. Ako ste značajnejši in ljudje krščanske ljubezni, potem pridite z dokazi, prinesite fakte in dokaze, če tega ne naredite, ste in ostanete podli lažniki in obrekovalci, ter vam mora ta žig za vedno ostati — Sumničiti poštene ljudi nepoštenih dejanj, ki jih niso nikdar storili, morate samo vi, ker veste, da vas ne more nikdo tožiti, ker se skrivate za poslaniško tmu-ništo, vi figovci! Ali je tako početje »za krščanske ljudi«, ki vedno kričijo, da je vera v nevarnosti, pravilno in plemenito, to naj presodi poštena javnost.

Obrtnikom in članom društva ja to čeno in razločno izjavljam, da mi je bil dopust na seji dne 8. marca t. l. soglasno dovoljen in da se vrnem po preteku istega na moje mesto. Nadalje izjavljam izrecno, da nisem bil od nikogar podkupljen, da nisem niti vinarja od kogarkoli za agitacijo dobil, kar nas vse edino le stanovska dolžnost kliče, da storimo vse korake, da bo naš pravi in izkušeni obrtniški kandidat tovariš

I V A N R E B E K  
izvoljen.

Kdor more meni dokazati, da sem le eno krono za volilno agitacijo dobil, temu plačam 3000 Din. (Ker tako visokega zneska ne posedujem, si ga bom izposodil v »krščanske posojilnici, ker ona daje posojila brez žirantov, kakor n. pr. v slučaju Grum). Torej »krščanske« mržje od oklofutane urednice pa doli do cestnega pljuvača, porabite priliko in zgrabite za denar, ali pa ostanete lažniki in obrekovalci. Očistite se torej najprej vi peg in mareg!

Franjo Kenda, tajnik  
Slov. obrtnega društva v Mariboru,

—□—

Čuvajmo mi verske svetinje!

Res je, da imamo v rimskokatoliški cerkvi za čuvaje verskih svetinj nalašč postavljene in plačane moše. Kakor se ne vmešujemo v posle, ki jih zvesto in skrbno opravlja za to postavljeni uradnik tako bi se brigali tudi za verske zadeve le v toliko, kolikor zadenejo nas same, nas kot člane te cerkve. — Danes pa je položaj na žalost tak, da moramo mi v boj za čistost in svetost naše vere in sicer v boj proti tistim, ki so si izbrali za svoj življenski poklic, da bodo služabniki božji. Vidimo jih kako razbijajo po prižnicah, zvemo kako hujskajo po spovednicah, češ »vera je v nevarnosti«. Smo poštene in priznamo, da je danes vera našega ljudstva res v nevarnosti... Kdor pozna Kristusov nauk in ga primerja z

## Gospodje župniki, tako je!

(Resnična zgodba iz ormoškega okraja.)

Moj oče in naš sosed, obadva po poklicu kmetstva posestnika, sta si bila prav dobra prijatelja. Bila sta poštenjaka in dobra katoličana, ki pa sta že obadva pokojna. Moj oče je bil čisljan nad vse pri g. fajmoštru. Sosea pa je gladal rudečelični fajmošter zmiraj po strani ker ni bil tako radoveden kot moj oče. Moj oče pa je počastil fajmoštra zmiraj za novo leto s šopanim puranom. Za god mu je nesel vsako leto lepo mehko puro in eno je dobila fajmoštrova kuharica, ko je obhajala svoj god. Kadar so prišli v adventu ali pred velikonočjo tuji duhovniki v našo župnijo spovedovat, da so s tem podpirali lenobo našega fajmoštra, je bil moj oče zmiraj prvi, ki je prinesel kar po štiri pare debelih picekov za gospode. Tudi na pojedine so prišli g. fajmošter kaj radi k nam in če so prišli v našo vas spovedovat na dom, so se oglašili pri nas na par litrov likofa. Za zbirco so dobili pri nas fajmošter zmiraj po en žakelj pšenice in v jeseni po dva škafa vina. Razume se samo ob sebi, da smo te darove pogrešali težko otroci, ki smo doma delali.

Ko se je ženil moj brat, ki je imel ne-

besedami političnih govornikov po naših cerkvah, komur je ljubezen do bližnjega zapoved in ne samo prazna beseda, mora omahovati v svojem verskem prepričanju, ko sliši, kako sejejo Kristusovi učenci samo sovraštvo in razdor po naših cerkvah in farah. Pa tako se godi pri nas že nekaj let sem in uspeh je viden: cerkve so ostale še šolne, a kje je ostala pobožnost? Kdo se ne spominja, kaka sveča pobožnost je vladala po naših svetiliščih, kako je bilo ljudstvo zamaknjeno v oltar, kako je viselo na ustnicah vnetega pridigarja in ponavljalo še dolgo časa njegove besede. Kje najdete še danes kaj takega? Ljudje se ogledujejo in spregledujejo pri službi božji, med pridigo se smehljajo in se končno veselijo, češ, danes pa so tega in onega zopet obirali s kancelna. Kdor že ima v sebi le trohico verskega čuta, tega mora ob tem primerjanju boleti srce. Kam bomo prišli, če bo verski čnt še nadalje tako propadati? — V zadnjih dneh pa opažamo, da se vera zlorablja, in sicer kruto zlorablja za volitve. Ne samo, da morajo katoliški moše darovati volilno kroglico na oltar našega Izveličarja, da se jim pripoveduje, da je volitev tako sveto opravilo kakor da bi prejeli kak sv. zakrament, ampak tudi podoba sv. križa so vzeli iz cerkve in jo postavili na volišče, da delajo reklamo za njihovo škrinjico. Kjer koli stoji podoba Kristusovega trpljenja, tam se pobožen kristjan prikloni, se spomni Kristusovih ran... Le pogledjte našega seljaka, kako pobožno poklekne in se priporoči Kristus!... Kako pa bo s svetlo podobo na volišču? Ali jo bo sploh kdo smatral za božje znamenje? Ne, znamka ali firma za politično stranko postane to, kar nam je kristjanom najsvejšše in najdražje. Danes so pritrdili na škrinjico sv. križ, prihodnjič bodo ti bogoskrunci nalepili na njo samo sv. hostijo... Brez hujskarij in brez vsega slabega namena moramo mi, ki nam je vera še sveta stvar, proti taki strašni in vnebovpijoči zlorabi svetih stvari ugovarjati. Če se ne bojijo take zlorabe naši duhovniki, tedaj moramo se oglašiti mi in zahtevati, da se čuvajo naše verske svetinje.

—□—

Zahteve javnih nameščencev.

## RESOLUCIJE

sprejete na izrednem občnem zboru političnega konceptnega uradništva dne 7. marca t. l.

Izredni občni zbor je ugotovil, da je gnotni položaj državnih nameščencev v obče in med njimi političnih konceptnih uradnikov posebej tako heden in obupen, da so nameščenci pred neizogibno katastrofo; sedanji prejemki ne zadostujejo pri vladajoči draginji niti za golo preživljanje, dočim trgovci in drugi odrekajo radi prezadolženosti uradništva vsak kredit tudi za najnujnejše potrebe n. pr. živila in oble-

zakonskega otroka in se kmalu moral ženiti, so prišli tudi g. fajmošter na gostijo. Spominjam se še, kakor bi bilo včeraj, ko so g. fajmošter v svojem slavnostnem govoru rekli: »Spoštovani svatje! Ta hiša je prava krščanska hiša, ki je postavljena na pečino sv. vere. Zato pa je tudi v tej hiši obilo božjega blagoslova, ker imajo gospodi duhovniki v tej hiši zmiraj vse spoštovanje.«

Tudi to mi ostane še zmiraj v spominu, ko mi je po končanem fajmoštrovem govoru naš viničar rekel: »Ta fajmošter je pač zvit lisjak. Blagoslov, ki ga pridemo v hišo, se pelja on in kar je boljega, pride v njegov trebuh, zato pa hvali očeta in imenuje to hišo krščansko hišo.«

Ko je minula gostija, sem zapregel pozno v noči sani ter peljal g. fajmoštra in njegovo kuharico domu. Jaz sem sedel spredi na saneh, gospod in gospodična pa zadi v košu. Naš viničar, ki je bil zvita glava, pa je šel kar ob svojem lepo tiho za sanmi. Ker sem imel kobilu zelo brejo, sem vozil lepo pomalem.

Ko sva s kuharico fajmoštra iz sani skolehala, obrnem in se podam proti domu. Za cerkvijo me je počakal naš viničar, ki se je peljal z menoj, ter mi pripovedal, kako lušno je bilo vzadej na sanah. No, pa pustimo to reč, saj je tudi to človeško.

ko. Radi tega se politični konceptni uradniki izrekajo za solidarnost z drugimi državnimi nameščenci ter se pridružujejo v boju za korenito zboljšanje gnotnega položaja vsaki akciji tudi do najskrajnejših sredstev.

I. Izredni občni zbor zahteva, da se takoj:

1. vzakoni službena pragmatika,
2. zvišajo z novo uredbo izenačene draginjske doklade za 150%, ukine maksimiranje rodbinskih doklad ter razveljavijo vse omejitve, ki dajejo dokladam značaj miloščine,
3. izplača izdaten nabavni prispevek,
4. reši stanovanjsko vprašanje državnih nameščencev,
5. razširi veljavnost določb člena 282 finančnega zakona za proračunsko leto 1922-23 na vse državne nameščence v celi državi.

1. soglasno in z vso odločnostjo zahteva z ozirom na jurisdikcijo v zasebno-pravnih in javnopravnih zadevah, ki je zvezana s službo upravnega uradnika s fakultetno izobrazbo, funkcijsko doklado vsakokrat v isti izmeri, kakor jo uživajo sodniki, in to za ves čas, odkar se je pripoznala sodnikom,

2. sklene, naj se naprosi vlada, da izvršuje premeščanja z ozirom na težke gnotne posledice, ki so zvezane s premeščitvijo za prizadetega, le v najnujnejših slučajih po zaslišanju o eventualnih protirazlogih, ki naj se vpoštejajo,

3. sklene, da se naprosi vlada, da izvrši napredovanja upravnega uradništva na podstavi določb člena 126-1 zakona o drž. računovodstvu v najširšem obsegu ter ustvari tudi za to budžetsko možnost, posebno ker se napredovanja v zadnjih letih niso izvrševala v dovoljni meri.

4. zahteva, naj se dnevnice, potne in druge pristojbine za vršitev službe izven uradnih prostorov

a) izenačijo s pristojbinami, kakor jih uživajo drugi uradniki s fakultetno izobrazbo,

b) da se sedaj veljavne postavke v smislu naredbe z dne 30. septembra 1920 D. P. br. 96.000, Službene Novine št. 222, zvišajo na 4000%, kadar se vrši služba v javnopravnem interesu; ako se vrši ista v interesu in na stroške stranke, naj se računajo pristojbine po advokatskem tarifu,

5. predlaga vladi v razmišljanje, kako naj politični koncepti uradniki krijejo stroške, katere jim nalaga njihova služba za reprezentanco in izvedbo zaupnih poslov.

—□—

Volitve in obrtniki! Obrtniki ali hočete, da boste v bodoče sami v svojih vprašanjih odločevali? Ali se hočete osamosvojiti? Ali hočete, da bode v bodočem parlamentu tudi vaš glas do veljave prišel? Ali hočete dosego vaših pravic? Ali hočete vaš razvoj in napredek? Ali hočete pravično razdelitev davkov? Ali hočete, da se bodejo v bodoče vojaške in druge dobave domačemu obrtniku oddajale in ne kakor doslej inozemcu? Ako nočete biti v svojih pravicah prikrajšani,

Na spomlad tistega leta smo v lepem in vročem dnevu vozili zemljo na njivo. Ko pridemo k večerji, naš viničar ni hotel večerjati. Oče mu rečejo; kaj pa večerja ni za tebe? Ali bi moral imeti ti — ekstravurst? Viničar jim odgovori: »Ne. Pač pa bi bila tista pura dobra, ki ste jo včeraj zanesli fajmoštru za godovno.« Oče niso rekli črne ne bele in viničar je vstal ter odšel spat.

Druga dne pokličejo oče viničarja v hišo. Jaz sem pa pri vratih vlekel na uho, ker sem bil radoveden, kaj se bode v hiši z viničarjem godilo. Oče so čisto hladno viničarju rekli: »Celo noč nisi spal, ker sem premišljeval o vsem tistem, kar sem že v farovž znosil. Vest me tako peče, ker si štejem v smrtni greh, da sem vam, ki mi težko delate, utrgal in mastil s tistim fajmoštra. To noč sem prišel do spoznanja, zakaj me g. fajmošter tako visoko cenijo. Saj sem vendar ravno tak človek kot drugi. Vsi, iz cele vasi smo enaki kristjani in enako pobožni. Od mene ne dobi g. fajmošter ničesar več, pač pa bom dal tebi, tvojim in mojim otrokom, ki mi težko delate.« Naposled so oče rekli viničarju, naj nikomur nič ne pravi. Pozneje sem ga poprosil tudi jaz, naj molči. Tudi jaz do danes nisem nikomur povedal, akoravno je minulo od tega časa 16 let. Vsi trije smo ostali tihi in mir-

ako nečete biti terorizirani, kakor to ravno sedanja vlada prakticira, ako nečete biti tlačeni in brez vseh pravic, kakor doslej in sicer od onih, ki si prisvajajo edino pravico vladati, ako hočete živeti, kakor vam kot poštenim obrtnikom gre, potem volite 18. marca moža strokovnjaka in poštenjaka, ki tudi res te vaše težnje pozna in pozna tudi vaše dobre in slabe strani, to je od nas obrtnikov izbrani kandidat

#### IVAN REBEK.

Ta naš kandidat ima vse potrebne predpogoje in zmožnosti za zastopnika obrtništva v parlamentu. To je mož dela in značajnosti, ki pozna vaše skrbi do male pičice, ker je med obrtništvom in pri delu osivel. Obrtniki, izdajstvo bi bilo, ako bi vi svoje glasove drugemu oddali, ker bi s tem pustili, da odločajo v vaših zadevah ljudje, ki o njih sploh pojma nimajo. Od drugi strank postavljeni obrtniški kandidati niso kandidati, od obrtnikov postavljeni. To so le koristolovci in egoisti, ki so bili za kandidate postavljeni brez vaše vednosti in samo zato, da pridejo do korita. Tem kandidatom manjka vsaka zmožnost in dobrovolja, da bi mogli vaše interese zastopati. Nadalje, pa so ti kandidati vsi v takih srezih postavljeni, kjer ne morejo nikdar izvoljeni biti, in bi bil vaš glas torej popolnoma za nič, ako ga za takega kandidata oddaste. Naši kandidati Rebek in Gumzej so od nas obrtnikov postavljeni, ker smo dobro preračunali, da je za tako mesto treba od zmožnih najzmožnejše ljudi, ki bodejo tudi res znali idealno naše interese zastopati. In taki zastopniki obrtništva so potrebni, ne pa razni pegasti politični uskok. Obrtniki, pomislite na neštete proteste, resolucije, vloge, prošnje itd., ki smo jih pošiljali v Beograd, v katerih smo tožili in prosili v raznih naših zadevah, ki so pa romale vse v — koš. In zakaj so romale v koš? Zato, ker nismo imeli v parlamentu svojega zastopnika-strokovnjaka, ki bi jih bil zastopal in potrebne informacije dajal. Da se ne bo to več zgodilo, ne poslušajte v nedeljo 18. marca raznih plačanih strankarskih pri-ganjačev, ki jim je vaš dobrobit deveta briga! Strnite se in oddajte vsi kot en mož svoje glasove za vašega obrtniškega prvohoritelja tovariša

#### IVANA REBEKA.

Katerega skrinjica je na vseh voliščih

#### PRVA.

Pokažite, da smo obrtniki močan faktor

Moj oče je držal obljubo, da je malo takih, in če je rekel ne, ga pa tudi ni nikdo pripravil za da. In ker je rekel, da fajmošter ne dobi od njega nič več, tudi ni dobil.

Čez kakega pol leta sva šla z očetom s mejma in sva srečala g. fajmoštra. Oče pozdravijo: »Dober dan bog daj, gosp. fajmošter!« Ta pa pravi: »Bog daj!« Drugo se nismo zmenili.

Moj oče je znal lepo pisati, lepo govoriti in brati. Posebno rad je bral časopise, na katere je bil tudi naročen. Ko je poznejši čas začel v Celju izhajati »Narodni list«, si je naročil tudi tega, ker je bilo v naši župniji zelo veliko naročnikov »Narodnega lista«. Kdor misli dalje in ne samo od nosa do ust, bere, kar dobi v roke, in tako je delal tudi moj oče. Pri tem pa je ostal zmiraj enak v svoji krščanski hiši. Pravi katoliški kmetijski posestnik, kajti njegova hiša je bila po trditvi g. fajmoštra zidana na pečino sv. vere.

Pozneje, ko ni dobival g. fajmošter od naše krščanske hiše več picikov, pšenice in vina, je začel ogovarjati mojega očeta in mu jemati ugled, kjer je le mogel. — Leta tečejo, iz malih otrok zrastejo fanti in dekleta in tako je zrastel tudi iz mene fant in zraven je zrastle tudi deklet, katero sem ženil, da imam svojo gospodinjico (kakor g. fajmošter). Predno sem se oženil, sem imel s tem dekletom nezakončnega otroka, saj se je tudi mojemu starejšemu bratu enako zgodilo. Tudi on je ženil takšno deklet in g. fajmošter je bil na gostiji.

Ko je fajmošter zavohal, da sem se ponesrečil v ljubezni do svojega dekleta in ko ni imel pri nas več pogrnjene mize, je začel udrihati po očetu, da je brezverec, ker čita »Narodni list« in našemu sosedu je kar v oči povedal, da je naša hiša hiša nečistosti itd. Jaz pa pravim: Bog odpusti gosp. fajmoštru njegove grehe, saj vemo vsi, kaj dela.

v državi, da smo zreli in da moremo sami v naših zadevah odločati.

Obrtniki, sedaj je čas, vsako poznejše tarnanje je zastoj!

Torej 18. marca vsi na volišče, nikdo ne sme doma ostati.

Franjo Kenda.

—□—

Obrtniki, pozor! Berite ter se čudite dobrotniku in prebrisane poslanca g. Pušenjaku, kateri je pravi in goreči vaš zagovornik. Ko smo se pri malem obrtu potegovali za to, da se glede na potrebo in razvoj male obrti upelje 10urno delo, da se nam omogoči plačevanje davkov in življenje poštenega obrtnika, se je — čujte in strmite! — poslanec g. Pušenjak pri razpravi »zelo goreče« izrazil za nas obrtnike. Rekel je: ako se obrtnik pregreši proti zakonu o šurnem delu, treba ga kaznovati, pa ne z denarno kaznijo, marveč s strogim zaporom. Te besede je rabil oni g. Pušenjak, kateri se danes ne bi sramoval naših kroglic. Ali res ta čedna in krščanska gospoda misli, da smo še vedno tepci ter moramo slepo ubogati te naše škodljivce? Ne, nismo in ne bomo nikdar, mi bomo volili naše obrtnike, pa ne demagoge in škodljivce našega obrtnega stanu. Danes se že čutimo dosti zreli, da se otresem takih gorečih in obrtniku škodljivih ter širokoustnih zastopnikov. Zato bomo vsi kot eden oddali naše glasove in kroglice vrgli za obrtnike in to v — prvo skrinjico.

Obrtnikom mesta Maribora vseh strank v resno premišljevanje! Katere-mu naj zaupa in kdo naj njegove interese zastopa v narodni skupščini? Princip vseh nas opravičenih obrtnikov je, da obrt naj izvršuje opravičeni in le legitimni obrtnik, šušmarstvo mora pri nas za vedno izginiti. Raditega so obrtniki na ministrstvo upravitelj svoj tozadevni ostri protest, in glej ga spaka, kako je to našo opravičeno zahtevo zagovarjal oni g. Žebot, kateri se tako rad obrtnikom ponuja in predstavlja za njihovega zagovornika in dobrotnika. Ta g. Žebot je tako obrtnike zagovarjal, da se je v parlamentu strašno potegoval za šušmarstvo, za nadri-obrtnike in škodljivce nas opravičenih. Ta za obrtnike goreči Žebot kliče in išče sedaj za svojo stranko ravno ono obrtništvo, kateremu je v največjo škodo zagovarjal šušmarstvo in s tem najbolj dokazal svojo »ljubezen« in razumevanje za obrtni stan. Obrtniki, zapomnite si tega obrtnega zagovornika, obrtnite mu hrbet, recite mu odločno, naj nas obrtnike pusti na miru, mi njegovih zagovorov ne rabimo, naše pravice bode-mo iskali le po naših zastopnikih, ki so pravi in čisti značaji brez vsake dvomljive preteklosti. Žebot naj le zagovarja svoje šušmarje, mi bomo pa se znali boriti proti raznim šušmarjem in Žebotovecem. Torej obrtniki, vsi brez razlike strank na plan za naše pravice in za naše kandida-te. Naša skrinjica je prva. — Obrtnik N....

Živahna nedelja je bila 11. tm. Vršili so se shodi naših kandidatov v Veržaju in Ljutomeru, Mali nedelji, Zavrčen, Sv. Barbari v Halozah, Leskovcu, Ptujski gori, Polenškaku, Sv. Juriju ob Pasnici, Hočah, Sv. Duhu na O. vrhu, Dolu, Hrastniku, Slivnici itd. Naša ideja prodira zopet zmagovito na deželo.

Dva manifestacijska shoda demokra-cije. Jutri v četrtek se vrši manifesta-cijski zbor demokratske stranke v Celju, v soboto, 18. tm. ob 20. uri zvečer pa v Mariboru v Narodnem domu.

Zborovanje kmečkih delavcev. Na shodu v Veržaju je vsled interpelacije prišla v razpravo zadeva prisilnega zavarovanja kmečkih delavcev po predlogu Drogenika in Pušenjaka. Dr. Kukovec je najprej zahteval izjavo voditelja opozicije klerikalca Korošca, ali so oni za Drogenikov zakon ali ne. Ko je Korošca pritrdil, hoteli so ga lastni pristaši, klerikalni kmetje, dejansko napasti. Pomirili so se, ko je izjavil, da se mora ta zakon razveljaviti. Dr. Kukovec je po-jasnil, da je kot takratni minister prosil poslanca Drogenika, naj odloži predlog, dokler ne zavzame stališča poljedelski minister Pucelj, ker za poljske delavce treba drugačnih sredstev, toda Drogenik in klerikalci so hoteli opraviti brez Pucelja in so dosegli večino proti predlogu gg. Žerjavu in Wildera. Dr. Kuko-vec je tudi pojasnil, da je klub samo-stojnih poslancev hotel zato Drogenika izključiti, pa je potem vendar pri sklepu zakonodajnega odbora ostalo. Glavar-

stva imajo že nalog, da izvršijo zakon s 1. majem.

Lovro Petovar na shodih. Te dni je zboroval Lovro Petovar še v Središču, v Cirkovcih in Sv. Lovrencu na Dravskem polju in ima še vsak dan do volitev po dva shoda.

Shodi dr. Kukovca še pred volitvami. Sredo zvečer je govoril dr. Kukovec še na delavskem shodu v Rušah, v četrtek pa govori na manifestacijskem shodu napredne kmečko-obrtne zveze v Celju in v petek v Mariboru. Vodil je posebno volilni boj v vseh 15 okrajih in povsod nastopil na shodih kmečko-obrtne zveze.

Navdušenje delavstva na napredno kmečko-obrtno zvezo. V torek zvečer je napredna kmečko-obrtna zveza priredila javen shod pred vratmi Maribora na Po-brežju za Pobrežje in Zrkovec. Na obilo obiskanem shodu je govoril predsednik obrtnega društva Fran Novak o zgodovini te zveze z ozirom na obrtništvo. Dr. Kukovec o delavskem zakonodavstvu, agrarni reformi in državnem kreditu za kmete in obrtnike. Ivan Kežar pa o železničarskem vprašanju. Iz Zrkovec so prišli kmetje pod vodstvom župana Sela, iz Pobrežja pa delavci socialisti. Zna-čilno je, do so vsi z glasnimi vzkliki »živio Kukovec« priznali njegove zasluge. Dr. Kukovec je izjavil, da ne želi razdi-rati delavskih organizacij, ampak želi, da čuvajo delavci svoje organizacije. Vendar so delavci izjavili, da bodo gla-sovali za dr. Kukovca.

Davidovičev volilni govor. V nedeljo je predsednik Demokratske stranke in nosilec liste za mesto Beograd g. Ljuba M. Davidovič razvil svoj program. V svojem volilnem govoru se je dotaknil vseh važnejših vprašanj notranje in zunanje politike, s katerimi je v zvezi razvoj naše države. O notranjem položaju je dejal, da partizanstvo, deli ljudstvo v dve skupini: na privilegirane in podreje-ne. Privilegiranci se ne brigajo ne za za-kone ne za ustavo, a podrejeni ne smejo storiti niti tega, kar jim garantira zakon. Svobodo uživa samo vladna stranka. O bivši radikalno-demokratski koaliciji je dejal, da je ta koalicija bila stranki škodljiva, vendar pa so demokrati vedno pod-rejali svojo stranko državnim intere-som. Pozitiven rezultat te koalicije je vidovdanska ustava. Koalicija je težko životarla, ker so si radikali prizadevali, da bi jo razdrl. Končno je nastopilo to, kar je moralo nastopiti: radikali so ko-alicijo izigrali in sami prevzeli oblast v roke. — Glede razmer na Hrvaškem je Davidovič dejal, da demokrati nebejo se-paratizma in amputacije. — Obširno je razpravljal o nevezdržnih razmerah v Ma-kedoniji. Radikali so se hoteli nariniti na Makedoncem in so zahtevali od njih sa-mo dolžnost, niso jim pa priznali naj-enostavnejših pravic. Šele sedaj je Pašić odposlal vojsko v Južno Srbijo, čuje pa se, da jo namerava vporabiti za volilne namene. — Glede revizije ustave je Da-vidovič pripomnil, da je vidovdanska u-stava delo kompromisa, zato pa ni mogla sprejeti vsega, kar hočejo demokrati. — Izveden pa je osnovni program: hočemo veliko državo, močno in enostavno ureje-no. Tako državo potrebujemo, ker hoče-mo mir, ki je pogoj za uspešno delo. — Ustave ne bomo zaenkrat revidirali. Naj se dosledno izvede, pa bomo videli, kaj bi se dalo izpremeniti. Mi zahtevamo pravo samoupravo, dekoncentracijo oblasti. Zahtevamo enakost brez hege-monije. Nočemo plemenskih blokov — ne srbskih in ne hrvaških. Hočemo lepši in boljši blok: jugoslovanski blok. Hočemo edinstvo proti separatizmu, ustavnost proti diktaturi.

Narodno-socialistična stranka in obrtništvo sta po svojih programih in ciljih precej narazen in to samo iz razloga, ker se je postavila na strogo razredno stališče. Zato tudi kandidira na svoji listi dva največja delavca g. Deržiča in g. Brandnerja, kateri so za nas obrtnike »never-jetno veliko« dosegli, s tem pa tudi do-kazali, da se jim moramo obrtniki za te dobre pote pošteno zahvaliti. Zato bomo na 18. marca naše kroglice oddali našim tovarišem Rebeku in Gumzeju. Obrtni-ki, zapomnite si, da velja povsod geslo: kdor ni z nami, je proti nam in zato sa-mozavestno in s ponosom v boj za naše pravice.

Kako dela invalidska organizacija v Mariboru. V »Taboru« in mariborskem listu je bilo objavljeno, da je podaril ve-leposesnik Rozmanit 400 dinarjev, da se razdelijo med potreben invalide. Ko je

reven invalid prišel h g. Brezniku, da nekaj dobi, dobil je odgovor, da se to ne bode delilo. S kakšno pravico? Invalidi, pokažite Brezniku, da ni Vaš prijatelj, na dan volitev!

Narodni socialisti bodo dobili menda izmed vseh deset strank najmanj glasov. Drugače tudi ni moglo biti. Štiri leta so samo kričali o gnolobi in to je bila vsa njihova politika. Pri tem pa se seve zlezli še sami, zlasti njihovi voditelji v največjo gnolobo. V Mariboru je bil ne-hujši NSS-kričač bivši podžupan Ivan Roglič, kateremu so se dostikrat kar pljuča obračala, ko je v Narodnem domu kričal proti bankirjem. Komaj par ted-nov pred volitvami pa smo doznali, da je tudi g. Roglič zlezal v upravni svet naj-bogatejše banke, I. hrvaške štedionice. Sedaj seve nič več ne kriči proti ban-kam, ampak igra mecen pri NSS-arjih. Drugi odlični vodja te izključno »prole-tarske« stranke in NSS-čeb, svetnik je tako navdušen za borbo proti — drugim kapitalistom, da je postal pri tem svetem navdušenju iz prej zadolženega konci-pienta v štirih letih po preobratu advo-kat — milijonar. In vendar so NSS-ari uabili baš te dva lepake, na katerih so pet kričijo o gnolobi — pri drugih stran-kah. Takšne gnolobne politike se mora-pač vsakdo, če ima kolikaj zdrav želo-dec, čez noč preoblesti. In tako NSS-ari v Mariboru sploh niso našli več močja, ki bi hotel voditi njihovo politiko kriča-nja, ampak se je moral preseliti v Mari-bor iz Ljubljane g. Brandner, ki bo svoj življenski poklic bržčas nadaljeval s pro-dukcijskimi kričanja v kakem cirkusu.

»Slov. Gospodar« pretaka zelo debele solze v zadnji številki za izgubljenimi viničarji v Halozah. Ja, ja, gospodje o-krog »Slov. Gospodarja«, že viničarji so Vas izpoznali, kaki hinavci ste in dobro vejo, kdo jim hoče koristiti in priboriti boljše bodočnost. Mi si bomo že pre-skrbeli naš napredek brez hinavskega »Slov. Gospodarja« in pa njegovih živ-lerpnikov. Živeli naši voditelji! Živela Napredna kmečko-obrtna in delavska zve-za! 18. marca pa bomo tudi pokazali, do katere stranke imamo največ zaupa-nja, in ta je Napredna kmečko-obrtna zveza, katera je tudi postavila na svojo listo našega priljubljenega tovariša Mal-gaja.

Roko v roki marširajo zopet nemšku-tarji in klerikalci. V Mariboru se kroz Žebota, s katerim že itak ne mara obče-vati noben spodoben človek, zbira sama nemškutarija in zagrizeni odvalci me-sarji, katere je celo dr. Verstovšek javno na občinski seji imenoval falote. Vedja Žebotovih nemškutarjev obrtnikov pa je Herr Julius Glaser, kandidat nemške kandidatne liste, katerega je klerikalna Obrtna zveza izvolila celo med svoje od-bornike. Zadnji čas pa klerikalci tudi po deželi naravnost kourkurirajo z Nemci pri napadanju Slovencev. V Slov. Bistri-ci je bivši zagrizeni Nemec, sedaj kleri-kalni kandidat mesar Heinrich Grill orga-niziral nemškutarsko tolpo, da je z bi-kovkami napadla snujočo se društvo ju-goslovenskih nacionalistov.

Protestantna kandidira dr. Korošec-SLS, ki se skriva na deželi pod Kmečko zvezo, v mestih pa po potrebi pod delo-vno zvezo, agitira med nepoučenim ljud-stvom proti drugim strankam najbolj s-tem, da so baje proti veri. V resnici pa je stvar taka, da vse druge stranke ra-zen klerikalcev spoštujejo verska nače-la, posebno pa demokratska, ker se bori za volilni uspeh samo s poštenimi sred-stvi, klerikalci pa samo z lažjo, obkro-ževanjem in zadnji čas najbolj s preta-njem. Vero izrabljajo samo za to, da pri-nejdejo do moči, ker vedo, da bi jih sicer ljudstvo že davno zapustilo. Da je to res, so klerikalci dokazali sami s tem. Na kandidira na dr. Koroševi listi v Prek-murju poleg katoliškega duhovnika tudi protestant Geza Stifter, ki je že celo študi-riral za protestantskega duhovnika. Vedno so se borili za katoliško vero, ka-tere največji nasprotniki so ravno pro-testanti, sedaj pa celo kandidirajo prote-stanta, spufanega študenta, da bi jim na-lovil nekaj glasov med prekmurskimi protestanti. Tega seveda na shodih niso pripovedovali ljudem, ljudstvo niti ver-jeti ni hotelo našim govornikom, ko so razkrinkavali to lažljivo in brezbožno klerikalno politiko. Noben poštenjak torej ne bo vrgel svoje kroglice v drugo škaflijo, ampak v prvo, krog katere se zbirejo slovenski poštenjaki.

Našla sta se. Radičev agent v Mariboru je znani Vladimir Pavšek, »trgovca, agenta, »lesotrtze« itd. Brez komentarja!

**Radikalna stranka in obrtništvo.** Na radikalni listi kandidira naš stari in že zelo znani Blasius Supantz, katerega nam obrtnikom radikalna stranka predstavlja kot obrtnega zastopnika. To nas obrtnike malo zanima, posebno ko malo bolj malo bližje poznamo tega našega Blasiusa. Naš Blasius ne more naših interesov zastopati in to samo iz enega razloga, ker njegove misli niso vedno enake, obrtnih interesov sam dosti ne pozna, ni le domišlja, da je ženij in ravno radi tega domišljanja pada iz enega ekstreme v drugega. Nima nobene konsekvence, kdor da več, k temu se Blasius obrne. Kjer je večje korito, je Blasiusu apetit tudi večji. Mi obrtniki vemo samo to, da ako bi naše interese v parlamentu zastopal g. Blasius, bi nam presneto slabo šlo. Radikalni z njegovo kandidaturom ne morejo prepričati, da bi Blasiusova oseba samo z eno kroglico pripomogla, zato bodemo mi obrtniki, kateri se zavedamo pravic našega razvoja, oddali svoje glasove v prvo skrinjico našim poštenim zastopnikom Rebeku in Gumzeju. — Stari znanec.

**Radikalni paktirajo še vedno z Nemci.** Iz Ptujja nam poročajo, da sta se v poudeljek pripeljala tjakaj veliki podžupan dr. Pfeifer ter državni pravdnik Grasselli, ki sta na okrajnem glavarstvu nad dve uri konferirala z nemškimi kandidati in voditelji nemške stranke. O čem so govorili, je seveda tajno, gotovo pa le o volitvah. Poskušali so še zadnjico pridobiti Nemce in nemčurje za radikalno stvar. Zvečer se je na to vršil zaupni sestanek radikalije. Sestanka so se udeležili znani priganjači Bachler in razne druge korifeje ter — celokupno osobje ptujske davkarje od davčnega voditelja do eksekutorja. Iz tega je torej razvidno, da paktirajo radikalni še vedno z Nemci in nemčurji, čeprav so jih v Apalah naklestili. Kdaj se bodo radikalni spametovali? Pred volitvami meda ne, pač pa gotovo potem, ko bodo šteli svoje žalostne volilne kroglice, katerih z nemškimi, nemčurjskimi, plačanimi in vsemi drugimi ne bo toliko, da bi zadostovale za en mandat.

**Pašičevo misteriozno potovanje v Slovenijo** zanima tudi beograjske liste. Kakor znano, se je čika Niko v Brodu obrnil: namesto naprej, je dal svoj poseben vlak zavrti nazaj proti Beogradu. Beograščani so radovedni, kaj je Njegov ekselencio odvrnilo od potovanja v Slovenijo. Pri nas je ta uganka pojasnjena: g. Pašić se ni hotel »oprjati« s popolnim političnim fiaskom v Ljubljani. V Beogradu pa se širijo vesti, da je g. Pašić obrnil v Brodu »vsekakor zaradi slabega vremena«. To je treba razumeti bolj v prenešenem smislu: slaba atmosfera za radikalijo v Sloveniji... Drugi zopet pravijo: g. Pašić je zbolel. Tudi to bolezen moramo razumeti v političnem smislu: prava kihavica se bo razvila šele po 18. marcu. Za političnega starca je tudi kihanje nevarno...

**Mesar Benko bi rad jahal!** Ta radikalni kandidat je izdal zoper kandidata ujedinjene prekmurske stranke Štefana Kūhara letak, v katerem mu očita, da je bil pripravljen za 300.000 K preklicati izjavo, da kandidira na listi dr. Kukovca. Videti je, da imamo dobrega kandidata, če so hoteli radikalci toliko plačati, da ga premotijo.

**Polenšak pri Ptujju.** V nedeljo, 11. tm. se je vršil pri nas volilni sestanek, na katerem so poročali gg. dr. Senčar, dr. Visenjak in nadučitelj Gorup iz Ptujja. Obisk je bil izvanredno dober, čez 150 volilcev-naprednjakov. Gg. govornikom, predvsem pa g. dr. Senčarju, ki je nam rešil vaški spomenik, da ga naš dični župnik Poplatnik ne sme podreti, se je zanimali v imenu faranov naš vrl somišljenik Novak iz Zasad. — Po volilnem sestanku se je nabralo v prijetni družbi 100 Din. za Ljudsko knjižnico na Polenškaku. — Naši volilci bodo šli prihodnjo nedeljo kot en mož na volišče ter bodo vrgli vsi kroglice v prvo skrinjico. Živel naš kmečki kandidat Petovar.

**Sv. Trojica v Haložah.** Pretečeni tedni smo imeli viničarji pri Sv. Duhu v Haložah zborovanje, katero je bilo zelo častno. Bilo je 115 oseb, samih viničarjev, in sicer iz Graščaka, Gorec, Sv. Trojice, Podlehnik, Trajan, Sv. Duha in Zetel. Zborovanje je otvoril tovariš Širec

## Politično obzorje.

### Zakaj hočemo močno državo.

Naša stranka hoče močno in enotno državo, odklanja cepitev in razkosanje.

Ljuba M. Davidović,  
predsednik Demokratske stranke.

Pri nas se mnogo sliši o tem, da bi bilo najboljšje, če bi državo uredili tako, da bi bili vsi zadovoljni. Nedvomno lepa in čisto upravičena zahteva. Vendar pa trdimo: Če bi sam Bog začrtal ureditev države, bi ne mogel vseh zadovoljiti. V starih časih je bila ženica, ki je imela dva zeta, kmeta in lončarja. Nekoč je obiskala zaporedoma obe svoji hčeri. Prišla je k prvi, ki je bila poročena s kmetom. »Joj mati, je tožila ta, molite Boga, da nam pošlje dež. Vse se je posušilo, kaj bo z nami?« Starica je obljubila, da bo res molila za dež in je šla k lončarjevi ženi. »Joj, mati, ji je dejala ta, moj mož ima mnogo dela, molite Boga, da bo ostalo še dolgo tako sušno in suho, da bo lahko suši lonce.« Sedaj pa starica res ni vedela, kateri hčeri naj ustreže in za kaj naj molí Boga: za dež ali za suho vreme.

Ta dogodbica je zelo poučna in resnična. Čisto nemogoče je, da bi se vsem ustreglo. Le pogledajmo, kaj zahtevajo naši separatisti: klerikaleci bi radi avtonomno Slovenijo. Novačani je to premalo: zahteva zvezno republiko. Radič hoče čisto posebno republiko. Hrvatski zajedničarji bi hoteli federalistično urejeno državo in monarhijo. Proti zahtevi nekaj podobnega. Radikalci bi hoteli Veliko Srbijo, frankovci veliko Hrvatsko in tako naprej. Če vprašamo, kako bi se zadovoljilo vse te zahteve, ne dobimo odgovora, ker vsak hoče svoje, vsi skupaj pa se ne morejo zediniti na enotni zahtevi. Že sama razmejitev med Hrvati in Srbi je neizvedljiva, ker živijo silao pomešano. Hrvati se pač sklicujejo na svoje zgodovinske pravice, te pa so jih vezale samo nasproti Dunaju in Budimpešti. Ob prevratu so jih sami odpravili ter se državno-pravno razpustili; tako kot se je razpustila Srbija, da je postala integralen del novega državnega telesa. Dokler bo toliko nasprotujočih si zahtev, ga ni državnik, ki bi jim mogel ustreči. Država, ki nima samo političnih nalog, marveč tudi gospodarske, finančne in mednarodne, ni mogla čakati, da bi se te različne politične struje strnile in zedinile. Država se je nujno naslonila na one, ki se niso ozirali na orumenele listine in na stotere, večinoma od tujcev vcepljene predsodke, marveč so rekli: Mi smo eno, ker hočemo biti eno. Naša država bodi enotna in močna. Le tako bomo ohranili to, kar smo si pridobili z žrtvami in s krvjo.

To je program demokratov in na njem sloni tudi vidovdanska ustava. Jugosloveni nismo tako velik narod in nimamo tako obsežne države, da bi se bili morali razdeliti na toliko in toliko držav, ki bi jih vezale samo nekatere skupne zadeve.

Iz Gorec in podal besedo našemu značnemu tovarišu Malgaju, kateri nam je razložil pomen sedanjih volitev in združništva v strokovno delavsko Unijo. Pozival nas je, da na dan 18. marca oddamo vsi kroglice v prvo skrinjico. Ker poznamo našega tovariša in prijatelja Malgaja, smo mu tudi obljubili, da bomo vsi do zadnjega, kar nas je bilo 7. tm. na zborovanju, to storili. Našemu vrlemu tovarišu Malgaju pa kličemo: Živel naš tovariš, ki tako vstrajno bije boj za naše pravice. — Volilec viničar.

**Sv. Stefan blizu Šmarje.** V nedeljo, 11. tm. so imeli pri Čokliču v Drobinskem dr. Novačanovi republikanci volilno zborovanje, na katerem je govoril kmet Čoh od Sv. Eme. Shod je šel bil recej dobro obiskan. Na tem shodu je govoril tudi naš kandidat Malgaj. Zborovanje se je izvršilo mirno, brez posebnih medklicev. Nad polovico zborovalcev je bilo naših volilcev. Uro pozneje pa je imela naša napredna kmečko-obrtna zveza svoj javni volilni shod pri Graselju na Slivnici pri Celju. Udeležba je bila zelo velika, okrog 200 zborovalcev. Shodu je predsedoval naš marljivi sotrudnik g. Tomo Kurbus. Govorili so: okrajna kandidata vinarski ravnatelj Puklavec in viničar Malgaj in Praunseis iz Sentjurja. Shod je potekel razven par nahujskanih klerikalnih medklicev, mirno. Naši volilci

To bi bilo pri nas škodljivo, ker bomo gospodarsko napredovali samo tedaj, če bodo vse pokrajine delale in gospodarile skupno. Če bi mali posestnik razdelil svojo zemljo med tri sinove, ali bi mogel živeti kateri od njih? Ako pa gospodarijo vsi skupaj, bodo živeli in še celo napredovali. Mi hočemo močno državo, da se lažje gospodarsko razvijamo. Hočemo pa močno državo tudi vsled tega, ker nam samo močna država jamči za mir. Če bi se država razdelila v zvezne države, kdo more braniti Radiču, da jutri ne stopi v državno zvezo na pr. z Madžarsko ali z Avstrijo, če mu to trenutno bolj ugaaja? Drugače je bilo v Ameriki, drugače je tudi v Nemčiji, drugače v Veliki Britaniji. Mi bi imeli v slučaju federativne ureditve toliko homatij, da bi zaostalo vse drugo, zlasti pa gospodarsko življenje. Okoli nas preže sami nasprotniki, ki še danes kujejo načrte proti nam in nam hočejo ugrabiti cela ozemlja, kjer biva narod naše krvi. Čim slabši bi mi bili, tem bolj bi rastla njihova moč. Sedanji položaj v Evropi, ki je bil za nas tako ugoden, da smo se lahko rešili nemškega in madžarskega robitva, ni več, ampak se utegne spremeniti v škodo antante in v korist Nemčije. Mi moramo do tega časa zgraditi tako močno državo, da nas ne bo pobral prvi vihar, ampak bomo krepko vztrajali in branili svoje meje. To pa dosežemo samo tako, da ostanemo edini in krepko strnjeni na zunan in na znotraj. — Radič in drugi separatisti so ravno tako prehodni pojav kakor Pašić in velesrbski pristaši. To so žalostni ostanki preteklosti, ki bodo drug za drugim izginjali, čim bolj se bodo trezni in jugoslovensko misleči ljudje udeleževali pri delu za državo. Da, pri delu in edinole pri delu, zakaj pečeni golobi nikomur ne letijo v usta in od samih besed ne more nihče živeti. Z delom, z bratsko ljubeznijo in vzajemnostjo si bomo počasi zboljšali upravo, zatrli korupcijo in druga podobna zla ter mirno, brez bolesti prešli preko številnih razlik, ki nam danes delajo preglavice.

Hočemo močno državo, ker nam samo močna država jamči za narodni napredek, za mir in za gospodarsko blagostanje. — Male države bi bile skromne, tanke rastlinice, ki jih izruje vsak piš. Močna, enotna Jugoslavija pa si bo razširila korenine globoko v zemljo in bo v stanju kljubovati vsem zgodovinskim viharjem, ki še pridejo. Taka država edina lahko jamči tudi za notranji red in mir, za državljansko svobodo.

Dne 18. t. m. naj se vsak volilec vpraša, kaj hoče: nered in nemir, slabotne države v državi, večno negotovost na mejah in gospodarsko zaostalost — ali pa enotno, močno, napredno Jugoslavijo, ki bo skušala priti na stopnjo drugih zapadnih držav. Tako državo hoče in ustvarja demokratska stranka.

pa bodo prihodnjo nedeljo storili svojo dolžnost in bodo oddali kroglice v prvo skrinjico.

**Sv. Jernej pri Ločah.** Nesreča nad nesrečo! Merijo in računajo, a skrinjica je le premala. Kam neki s kroglicami? Občina in Laže bo volila »združno kot en mož za SLS«. Kako neki je mogel neutrudni dopisnik »Slov. Gospodarja« pozabiti na najvažnejše? Cvitarjeva Hanka pa je pri Anžekovih baže že naročila novo skrinjico za nadomestilo. Nič se ne ve! Skromna je naša fara, a pri volitvah ni karsibodi.

## Predsedniki volilnih odborov

na posameznih voliščih pri volitvah 18. marca.

(Konec.)

### XIV. Volilni okraj Slovenjgradec.

241. Slovenjgradec (Legen, Pameče, Sele, Slovenjgradec, Stari trg) lv. Romold, dež. sod. svet. v Slovenjgradu; 242. Sv. Andraž nad Polzelo, Zdravko Kovač, učitelj v Žaleu; 243. Sv. Anton na Pohorju, Maks Petrič, sodnik v Mariboru; 244. Sv. Vid nad Valdekom, Milon Tominec, sodnik v Slovenjgradu;

245. St. Ilj nad Velenjem, Miloš Tajnik, učitelj v Sošanju; 246. St. Ilj pod Turjakom (Mislinja) dr. Alojzij Bratkovič, odvetnik v Slovenjgradu; 247. St. Janž pri Dravogradu (Otiški vrh, Vrhe) dr. Ferdo Pirnat, odvetnik v Slovenjgradu; 248. St. Janž na Vinski gori, Rudolf Ročnik, sodnik v Sošanju; 249. Skale, Matija Marinšek, notar v Sošanju; 250. Šmartno na Paki, Bogomir Zdolšek, nadučit. v Letušu; 251. Šmartno pri Slovenjgradu (Golavabuka) Ferdo Sentjura, ravnatelj mešč. šole v Slovenjgradu; 252. Šošanj meso, (Sv. Florjan, Šošanj mesto in okolica) Anton Potočnik, okr. sodnik v Sošanju; 253. Trbojnje, Ignacij Kaffen, nadučitelj v St. Janžu pri Dravogradu; 254. Topolšica, Fran Hribernik, ravnatelj mešč. šole v Sošanju; 255. Velenje, dr. Leop. Vičar, okrajni sodnik v Celju; 256. Vuhred, dr. Karel Koderman, odvetnik v Mariboru; 257. Vuzenica (Sv. Primož na Pohorju, Vuzenica) dr. Franjo Lipold, odvetnik v Mariboru.

### XV. Volilni okraj Šmarje.

258. Buče (Verače) Robert Ivanuš, nadučitelj v Kozjem; 259. Dobje, Rud. Lavrenčič, profesor v Celju; 260. Kostivnica, Beno Serajnik, ravnatelj mešč. šole v Celju; 261. Kozje (Veternik, Zdole) dr. Matija Lovrenčič, dež. sod. svetnik v Kozjem; 262. Križe, Avgust Tomič, nadučit. pri Sv. Antonu nad Rajhenburgom; 263. Loka (Tinsko, Žusom) dr. Slavko Šumenjak, sodnik v Šmarju; 264. Mestinje (Nezbiše, Lemberg, Roginska gora, Sladka gora, Sv. Peter na Medvedjem selu, Zibika) dr. Stanko Savojc, odvet. kand. v Celju; 265. Pilštanj (Drensko rebro, Pilštanj, Presečno, Preverje, Zagorje) Fran Zörer, sodnik v Kozjem; 266. Plat, (Brestovec, Nimno, Plat, Ranjkovec, Sv. Katarina) Fr. Korbar, nadučitelj pri Sv. Petru na Medvedjem selu; 267. Podčetrtek (Imeno, Podčetrtek, Sopote, Virštanj) dr. Jan. Lešnik, odvetnik v Šmarju; 268. Podšreda, (Gorjane, Koprivnica, Mrčeta Sela, Podšreda, Veliki Kamen) Otmar Golob, notar v Kozjem; 269. Ponikva, Ivan Bele, ravnatelj kmetijske šole v St. Juriju; 270. Rogatec (Dončka gora, Rogatec, Sv. Florjan, Sv. Rok) Rudolf Potočnik, dež. sod. svet. v Rogatcu; 271. Rogaška Slatina (Rogaška Slatina, Slatina okolica, Spodnje Sečovo, Sv. Mohor, Sv. Trojica, Takačevo) dr. Fran Šuhadolnik, sodnik v Rogatcu; 272. Sedlarjevo (Lastnič, Sedlarjevo) Anton Volavšek, učitelj v Bačah; 273. Slivnica, dr. Niko Omersa, profesor v Celju; 274. Sv. Ema, Vojteh Jerin, učitelj v Podčetrtku; 275. Sv. Peter pod Sv. Gorami, dr. Fran Klor, odvetnik v Kozjem; 276. Sv. Stefan, Anton Jeršinovič, gimn. ravnatelj v Celju; 277. St. Vid pri Planini (Planinska vas, Loke) Pavel Holeček, profesor v Celju; 278. St. Vid pri Ponikvi, Josip Bizjak, nadučitelj v Celju; 279. Šmarje I. (Šmarje, trg) dr. J. Šašel, okr. sodnik v Šmarju; 280. Šmarje II. (Šmarje okolica) Josip Brinar, ravnatelj meščanske šole v Celju; 281. Zetale (Črmošnjice, Dobrina, Kočica, Zetale) dr. Ivo Šorli, notar v Rogatcu.

## Tedenski pregled

za naročnike »Narodnega lista«.

**Petek, 9. marca:** Volilno gibanje po vsej državi se bliža svojemu vrhuncu. Ni je vasi, kjer bi ne bilo volilnih shodov in sestankov. — Bolgarski komitaši nameravajo na dan volitev napasti našo mejo v južni Srbiji. Vlada je podvzela potrebne korake, da to prepreči. — V Zagrebu so odkrili pri mestni blagajni milijonsko poneverbo, ki jo je izvršil bivši radikalni kandidat Mlinarič.

**Sobota, 10. marca:** Pogajanja v Opatici radi izpraznitve III. cone v Dalmaciji so zastala, ker Italijani nočejo izprazniti luke Baroš in Delte. — Fašisti napadajo naše ljudi na Reki. — Francozi so podvzeli nadaljne ostre odredbe proti Nemcem v Porurju.

**Nedelja, 11. marca:** Številni volilni shodi in sestanki po vsej mariborski oblasti, na katerih so govorili naši kandidati, so dobro uspeli. Ljudstvo vedno bolj uvideva, da ga klerikaleci in drugi demagogi le varajo. 18. marca bodo volili demokratsko stranko.

**Ponedeljek, 12. marca:** Pašić, ki bi se imel v nedeljo pripeljati v Ljubljano na radikalni shod, je med potom »oholel«

In se vrnil v Beograd. — Dežela je preplavljena z raznimi letaki in lepaki, v katerih vabijo razni demagogi ljudstvo, naj odda svoje kroglice v njihovo skrinjico. Pametni ljudje že vedo, da je prva skrinjica naša.

**Torek, 13. marca:** Zadnje priprave za volitve se vrše z mrzlično hitrostjo. — Radikalci so upokojili ljubljanskega velikega župana dr. Baltića, ker ni hotel trobiti v radikalni rog. Na mesto odsotnega velikega župana za mariborsko oblast je bil imenovan za »podžupana« radikalski priganjač dr. Pfeifer. Volitve dne 18. marca bodo pometle z vsemi korupcionisti.

## Najnovejša Hribarjeva lumparija.

Kraljevi pokrajinski namestnik lažnik. Zakaj ni prišel Pašić v Ljubljano.

Za nedeljo je bil napovedan prihod ministrskega predsednika Nikole Pašića v Ljubljano, kjer bi se imel vršiti velik volilni shod radikalne stranke. Pašić, ki je bil prošli teden v Bosni, je bil že na potu v Ljubljano, ko je v Zagrebu nenadoma in nepričakovano dobil od pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja obvestilo, naj se vrne, ker pripravlja ljubljanska Orjuna proti njemu demonstracije in baje tudi atentat. Ministrski predsednik, ki je temu sporočilu verjel, se je nemudoma vrnil iz Zagreba v Beograd in beogradska lista »Tribuna« in »Balkan« sta padla po Orjuni ter zahtevala, da se jo razpusti. Pripravljala se je tudi seja ministrskega sveta, na kateri se je mislilo o tem razpravljati. Med tem pa je prišla na dan vsa satanska lumparija Ivana Hribarja. Ivan Hribar, ki se med vsemi strankami in org. najbolj boji Orjune, ki brezobzirno razkrinkuje njegove afeze, se je že dolgo, toda brezuspešno trudil, da bi radi svojih osebnih vzrokov dosegel ne razpustitev. Bil je tozadevno že večkrat v Beogradu in ker ni ničesar dosegel, si je izmislil nov satanski načrt. Uporabil je poset Pašića v Ljubljani ter poslal v Zagreb omenjeno poročilo, ki pa je bilo od prve do zadnje besede zlagano. Ljubljanska Orjuna ne le da ni pripravljala demonstracij in atentata na Pašića, nego je na tozadevno vprašanje vodstva radikalne stranke v Ljubljani potom predsednika inženerja Kranjca celo izjavila, da je pripravljena prevzeti s svojimi akcijskimi četami varstvo Pašića in vzdrževanje miru in reda. Ta najnovejša Hribarjeva lumparija presega vse meje in je nekaj čisto novega v naši politiki. Takih metod so se posluževali samo nekdanji ruski gubernatorji. Kaj se bo zgodilo sedaj? Ali bo vlada in država trpela na pokrajinskem namestništvu v Ljubljani človeka takih metod? Vsa poštna jugoslovenska javnost zahteva, da se izbriše ta sramoten madež z našega upravnega telesa. Proč s Hribarjem! Proč s lažnikom! Našega potrpljenja je konec.

## Jugoslov. Matica Maribor

Občni zbor v ponedeljek dne 19. t. m. ob 10. uri predpoldne v Narodnem domu.

## JDS.

SEJE KRAJEVNEGA NAČELSTVA V MARIBORU so do sobote 17. tm. permanentno vsak dan ob 6. uri zvečer v tajništvu.

## Dnevna kronika.

— Kraljev dar dijaštvu. Beograjski listi pišejo, da je Nj. Vel. kralj poklonil ferijalnemu Djačkemu Savezu Karagjorgjev dvor v Topoli. Gradišč je v to svrhu že preurejen in bo v mesecu majniku t. l. izročen vodstvu Saveza.

— »Stražina« resnicoljubnost. Iz klerikalnih krogov smo sprejeli sledeči dopis, ki ga prinašamo v celoti, ker jasno dokazuje resnicoljubnost »Straže«, v katero pišejo sami duhovniki: Uredništvu »Straže« v Mariboru. V zadnji številki Vašega cenj. lista, ste objavili članek ki je naperjen proti g. finančnemu svetniku A.

Sedlarju, predstojniku davčnega okrajnega oblastva v Mariboru, kjer se ga obdolžuje, da je grozil, da bo vse obdačil, ki niso demokrati, ter se ga vpleta v zadevo Post na Poljskavi. Z ozirom na to ker članek ne odgovarja resnici, prosim da resnici na ljubo istega popravite. Tembolj ker je g. Sedlar, znan kot nepristranski in zelo objektivni uradnik in predstojnik, ki v svoji službi ne pozna nobene politike. Upajoč da ustrezete tej prošnji, belježim z odličnim spoštovanjem Anton Krepek l. r. — Zgorajšen dopis je bil poslan uredništvu »Straže«, ki pa ga ni hotelo objaviti oziroma popraviti iz enostavnega vzroka ker je g. Sedlar demokrat. To sporočam v toliko, da se spozna resnicoljubnost časopisa, kot je »Straža«, pri katerem imajo glavno besedo duhovniki, ter v dokaz, da s pisavo teh listov ne soglašajo tudi marsikateri pristav SLS temveč obsoja. — n. —

— Kdo je tolovaj? »Straža« napada nas demokrate, kakor tudi druge napredne stranke in zlasti Orjunaše kot tolovaje in tolovajske bande, čeprav zato nima nobenega povoda. Kdo je v resnici tolovaj, pa so pokazali klerikalci v ponedeljek zvečer v Slovenski Bistrici, kjer bi se bil moral vršiti ustanovni občni zbor Orjuna. Žebot, ki je imel v nedeljo v Slovenski Bistrici shod, je nahujskal svoje tamkajšnje backe, naj napadajo in razbijajo ta občni zbor. Ko so se tamkajšnji Orjunaši res zbrali v hotelu »Beograd«, je navalil na hotel znani Gril v spremstvu tamkajšnjega kaplana ter klerikalnega učitelja Bukšeka s kakimi 120 klerikalci in nemčurji. Grilova klerikalna in nemčurska banda je na tolovajski način onemogočila občni zbor, ki je sedaj preložen. Zanimivo in značilno za Grilovo bando, katero je poprej opil, pa je to, da si niso upali preganiti Orjunašev, katerih je bilo komaj kakih 18, čeprav je bilo klerikalcev krog 120, torej več ko deset na enega. To je res junaštvo. Sicer pa je bil, kakor zatrjujejo Orjunaši, to prvi in zadnji klerikalni uspeh proti njim.

— Kdo je vodja klerikalcev v Slovenski Bistrici? Na drugem mestu poročamo, kako so slovenskobistriški klerikalci in nemčurji pod vodstvom mesarja Grila onemogočili zbor Orjuna. Ob tej priliki se nam zdi potrebno pribiti, kdo in kaj je bil že vse ta človek. Svoječasno je bil ta Gril strasten nemškutar, ki je dejansko napadal ljudi, ki so si upali govoriti slovensko. Takrat je bil kolovodja nemčurjev v Slovenski Bistrici ter soustanovitelj zloglasnega Ormigočeva »Štajerca«, sicer pa splošno znan kot razgrajšč in kvartopirec prepovedanih iger. V svoji rodbini je občeval vedno nemško in občeje še vedno. Njegova žena, s katero je že 20 let poročen, še danes ne zna slovensko. Kdor je tako neznačajan, da enkrat zataji svoje prepričanje, ga zataji rad tudi drugič in tretjič. Radi nekega osebnega spora je Gril malo pred vojno zapustil nemškutarijo ter se delal Slovenca. Ker se je kazal Slovenca iz užaljenosti, je tudi ob izbruhu vojne hotel razjeziti svoje sovražnike ter izrekel neke »velizdajske« besede, radi katerih je bil tudi par dni v zaporu. To pa vse radi osebnosti. Po vojni je postal g. Gril klerikalec ter kandidira sedaj na Koroščevi listi. Da je pa kljub vsemu še vedno nemškutar, je dokazal v ponedeljek s tem, da je nastopal skupno s trgovcem Stigerjem, ki se je ravno te dni vpisal v nemško politično društvo. Njegova tolovajska banda se je tudi po večini posluževala nemščine.

— Razglas glede vpogleda v odmerne izkaze za pridobnino. V smislu člena 158 finančnega zakona za leto 1922-23 št. 824 Uradni list iz leta 1923 se objavlja, da je priredba pridobnine za leto 1922 za davčnega okraja Maribor, (okolica) Slov. Bistrica in Sv. Lenart dovršena, izvzemši za tekom leta 1922 novo otvorene obrate, glede kojih se bodo davčni zavezanci o predpisu pridobnine svoječasno obvestili s posebnimi plačilnimi nalogi. 15dnevni rok za vpogled v odmerne izkaz se določa od 17. do vštetevega 31. marca 1923. Davčni zavezanci lahko vpogledajo v predpisni izkaz v občinski pisarni, davčnemu uradu, ali pa pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru, soba štey. 2, med uradnimi urami. Predpis davka onih davčnih zavezancev, ki v 15 dneh popretek roka za vpogled odmere, toraj do vštetevega 15. aprila 1923 ne vložijo pritožbe oziroma priziva pri davčnem oblastvu, postane pravomočer.

## Mariborske vesti.

Maribor 14. marca 1923.

m Gledališka igra! Vsak trezen človek mora spoznati, da to ne more imeti obstanka, kar zdaj naša vlada dela, ker diši vse preveč po teatru! Tudi stotnik iz Köpenika je bil nekaj ur komandant. — Ljudje, ki zdaj v Mariboru kopnikijado igrajo, bodo se sami med seboj zgrizli še prej nego pridejo letošnji piruhi. Kakor čujemo, je ena spletk Pfeiferjeva vrgla s pozornice Grassellija, druga spletk pa hoče kompromitirati Pfeiferja v zvezi z italijanskim majordom Calmo! Mi pravimo, da treba vse te karnivalske prince z rezervo obravnavati. Pazite prijatelji, na sebe, da se ne pomazate v ti družbi.

m Nove bombe Vilko Pfeifera! Pripravljamo nam gospod Nemcem prijazni Vilko razpust občinskega zastopa mariborskega. Ne ve še, ali bode pustil izvoliti radikalno nemški ali radikalno klerikalni nov zastop, le socialisti in demokrati mu ne dišijo. Iz narodne banke bo dal pometati demokrate, mestno hranilnico bo dal v roke radikalec dr. Derhovska, če bi ne postal minister narodnega zdravja! »Eno uro doktor« se pa spremeni v »eno uro podžupan«! Igralce, ki pri igri sodelujejo, boče pa ljudstvo odlikovalo s sramotnim prangerjem!

m Sodnik Kramer v discolinarni preiskavi. Proti preiskovalnemu sodniku Emilu Kramarju, ki je prvi vodil preiskavo proti zaprtim nacionalistom, je radi zlorabljanja uradne oblasti in nedopustnega zasliševanja uvedena disciplinarna preiskava. Kramer je med drugim pošiljal v sodniške zapore k osumljenem tudi policijskega nadsvetnika Kerševana, čeprav bi tega ne smel. Preiskava proti zaprtim nacionalistom se obraca v čisto novo smer in sicer ne proti onim, katere so hoteli, čeprav nedolžne uničiti, ampak proti sodniku Kramarju, nadsvetniku Kerševanu ter namestniku Ivanu Hribarju. Samovlada teh treh se rapidno bliža svojemu naravnemu koncu.

m Objava Orjuna. Upravni odbor Or. Ju. Na. Maribor naznanja, da posluje odslej dalje njegovo tajništvo v Narodnem domu, drugo nadstropje nad hišnikom, ne več kakor doslej vsak torek, sredo, četrtek in soboto, ampak vsak ponedeljek, torek, četrtek in soboto od 7. do 19. ure. Vsi člani in članice, ki se niso plačali članarine se pozivajo, da to nemudoma store med uradnimi urami v tajništvu. Kdor bi tekom desetih dni ne plačal članarine, bo izključen, njegovo ime pa objavljeno v listih. V tajništvu se sprejemajo ob uradnih urah vedno tudi novi člani in članice.

m Občni zbor podr. Jugoslov. Matice je preložen, Ker ga je zadnjič razun odbora posetilo samo — 6 (šest) članov, čeprav jih šteje podr. mnogo nad 1000. Vrš se neprekinjeno na Jožefovo (ponedeljek) ob 10. uri predp. v mali dvorani Nar. doma.

m Obrtno gibanje. Znani narodni čevljarski mojster g. Rudolf Monjac se je preselil s svojo delavnico iz Tattenbahove ulice v Jurčičevo ulico št. 9 (nasproti trgovskega gremija), na kar opozarjamo vse narodno občinstvo, in čevljarja Monjaca kar najtopleje priporočamo.

m Člane SPD se opozarja, da sprejema članarino za leto 1923 blagajnik trgovec I. Baloh v trgovini na Grajskem trgu. Istotam se dobe obenem legitimacije.

m Uradne ure pri mestnem magistratu dne 17. marca 1923. V sled priprav za volitve, se v soboto dne 17. marca 1923 pri mestnem magistratu razun v mestnem knjigovodstvu in blagajni za stranke ne uraduje.

m Javni protestni shod železničarjev. V petek 16. t. m. ob 19. uri 30 min. se vrši v dvorani Götz javen protestni shod vseh mariborskih sporazumljenih železničarskih organizacij. Železničarji brez izjeme zavedajo se svojega obupnega položaja in pridite vsi, da dostojno in odločno protestiramo. Državne nameščence prosimo, da nas v našem opravičenem in obupnem boju podprejo. Od javnosti pričakujemo, da se znajde na naši strani. Sporazumljene železniške organizacije.

m Vedeževalka. Pretečeno soboto je vedeževala v shrambi mestne občine poleg stranišča s kartami neka stara ženska. Na lastne oči sem videl krog nje 12 babjevnih oseb. Izmed teh so nosile 4 moške hlače. Čudim se, da policija ne spravi »cepernice« pod ključ, njene ne-

umne klijente pa na Studenec pri Ljubljani.

m. Nieder mit Serbien! Tako je kričal včeraj znan razgrajšč in hujskač, upokojeni železničar Ponkracij Fasching, stanujoč v Einspielerjevi ulici. Nahajal se je v neki gostilni, kjer je bilo tudi več narednikov. Zato je je Fasching tudi pošteno skupil. Policijske in sodne kazni ga niso spametovale, morda ga pa bodo klofute, ki jih je včeraj dobil za svoje izzivanje. Razen tega pa se bo moral zagovarjati seveda še pred sodiščem. Čudimo se le, da oblasti to izzivanje že tako dolgo mirno trpe. Zakaj ga ne pošlijco v Avstrijo, kamor ga vleče srce, tam se mu bo nedvomno boljše godilo kot pri nas in bo brez skrbi zabavljaj čez državo in prepričani smo, da bi že po par mesečni »kuri« dobil o naši državi drugo mnenje.

m Svarilo pred nakupom. Dne 10. t. m. je doslej še neznan storilec vlomil v stanovanje gospe Pavle Einfalt v Rogaten ter odnesel masiven srebrni svečnik, visok 25 ter širok 12 cm. Svečnik ima spodaj številko 204167 ter punco »B. N.« Pred nakupom se svari. Oni, ki bi svečnik prodajali naj se naznani policiji ali orožništvu.

## Narodno gledališče

### Repertoire:

Sreda, 14. marca. Kovarstvo in ljubzen. B.

Četrtek, 15. marca. Urh, grof celjski A. Petek, 16. marca. Koncert g. Zdenka Knittla, ter Marte Pospisil Ivanove, člana zagrebske opere.

—□—

Operni koncertni večer Marte Pospisil-Ivanove (alt) in Zdenka Knittla (tenor) članov zagrebske opere se vrši v petek 16. t. m. v Narodnem gledališču. Na vspeh so najlepše arije in dueti iz sledečih oper: »Samson in Dalila« (Saint-Saëns), — »Prorok« (Meyerbeer), — »Pagliacci« (Leoncavallo), — »Mignon« (Thomas), — »Mojstri pevci Nürnbergski« in »Lohengrin« (Wagner), — »Aida« (Verdi), ter prizori iz četrtega dejanja opere »Carmen« (Bizet) v sceni, maskah in kostimih. Razun tega godiša Ivanova bo pela razne koncertne pesmi od Zajca, Biniškega, Milojevića in Baranovića. — Spremljal bode g. Oskar Smodek, kapelnik zagrebske opere. Predprodaja vstopnic pri blagajni Narodnega gledališča. — Cene operne.

## Objave.

1. Mariborski bioskop. Jutri v četrtek začne 1. del velikanskega sensationelnega romana »Mattias Sandorf« ali kakor se še imenuje »Novi grof Monte Kristo«, velezanimiva, izvanredno uspela drama v 4 delih po romanu znamenitega Jules Verne. »Mattias Sandorf«, ali »Novi grof Monte Kristo«, s znamenitim Romuald Jourbee v glavni vlogi, prekaša vse filme, stvorjene od največje francoske tvornice Gaumont, prekaša Judex, Rumeni trikot, Parizanke, Gospodarico sveta i. t. d. ter se posebno izkazuje v prvovrstno režijo in slikami, krasno vsebino in izborni igro. 1. del z naslovom »Trdnjava San Pisino« se predvaja od četrtega do vključno nedelje.

## Gospodarstvo.

g Krajevno vinarsko društvo za Maribor in okolico. Radi zaposlenosti nekaterih društvenih članov kot čuvarjev skrinjic itd. povodom volitev dne 18. tm. predlagamo za ta dan določeni I. redni občni zbor na nedeljo, dne 25. tm., na istem mestu, ob enakem času ter s istem sporedom. — Odbor.

g Produktna borza v Novem Sadu, 12. marca: pšenica 450, ječmen 215, oves 290, koruza 250, za april 255, posušena 300, stara 315, fižol 450, moka »00« 660, pšenični otrobi 160, tendenca: mirna.

g Avstrijski davek na poslovni promet. V Avstriji se uvede najbrže že z dnem 1. aprila t. l. davek na poslovni promet, ki pride za nas toliko v poštev, da določa davčno dolžnost z malimi izjemami tudi za uvoz. Izvoz iz Avstrije bo prost davka na poslovni promet, ravno tako tudi tranzitni promet, dočim so za oplenitilni promet predvidena nekatera izjemna določila. Avstrijski načrt se v tem oziru bistveno razlikuje od našega

zakona o davku na poslovní promet, kajti po našem zakonu se uvoz in izvoz ne smatratu za davku zavezanosti promet. Razlika je tudi v izmeri davka, ki se pobira pri nas v vsakem primeru z 1%, dočim se namerava v Avstriji pobirati za luksuzno blago pri prehodu v konzum poleg 1%, davka, ki se s 1. januarjem 1924. poviša na 2%, še posebni 12% davek.

Pomislite, da imajo vse vojne posledice in tudi visoke davke na vsi edinole klerikalci, ki so sokrivi, da se je štiri leta uničevalo ljudsko življenje in premoženje ter, da se je velik del sveta med tem časom izpremenil v pogorišče in razvaline. Politikujoči duhovnik dr. Korošec, vodja klerikalne stranke, ki je imel prvo besedo v klerikalni Avstriji, bi čisto zlahkoto s svojimi tovariši marsikatero gorje preprečil. Da so se nam edvzeli zvonovi, je kriva največ naša duhovščina. Iz teh zvonov so se vili topovi, s katerimi se je morilo nadolžiti človeško življenje. Kakšno pamet, kakšno vest bi imel človek, ki bi po tolikih izkušnjah svetovne vojne še vedno volil klerikalno? Slovenec, ali se res v dnu duše ne sramuje, da bo Ti edini butec v državi, ki se nočeš otrešiti farovške komande?

## Vinarski ravnatelj Puklavc: Bodočnost našega vinarstva.

Kratko po ujedinjenju sem priobčil članek pod naslovom »Nove smeri v vinorej«, ki naj bi bil nekak program za centralno upravo, kako zagotoviti nadaljnji obstoj in razvoj našega vinarstva. Ker pa moj klic v takratnih burnih časih ni našel primernega odmeva in se nahajamo vsled tega na početku težke vinske krize, ki ima lahko nedogledne posledice, naj mi bo dovoljeno, da s ponovno objavo istega še enkrat apelujem na merodajne kroge, da store v zadnji uri svojo dolžnost in preprečijo pretečo katastrofo.

Naše štaj. vinarstvo je imelo pod bivo Avstrijo težko stališče. Trpelo je vsled konkurence južnih pokrajin, posebno pa Ogrske, ki so proizvajale pod mnogo ugodnejšimi klimatičnimi razmerami mnogo ceneje in preplavile s svojim cenim blagom naše naravne odjemalne kraje, alpske dežele. Da si je naš vinogradnik v drugi polovici vojne gmočno primerno opomogel, je pripisati odpadu te konkurence in je bil le začasni pojav.

Stališče našega vinarstva pa tudi danes, pod novimi državnimi razmerami nikakor ni posebno nadepolno. En del konkurenčnih dežel (del Ogrske) je sicer odpadel, računati pa moramo z dejstvi: 1. da Jugoslavija prideluje več vina nego ga da potrebuje; 2. da bo izvoz v današnji Avstriji, katera je poprej konzumirala dve tretjini do tri četrtine našega vinskega pridelka, tudi za slučaj, da se izvozne razmere uredijo za nas kar najbolj ugodno, kolikor toliko otežkočen; 3. da bodo proizvodni stroški pri nas vedno višji, kakor v ostalih vinarskih pokrajinah Jugoslavije, ki prideluje pod ugodnejšimi vremenskimi razmerami.

Predpogoj za obstanek našega vinarstva je, da nas državna uprava primerno ščiti pred inozemsko konkurenco in da nam na drugi strani omogoči izvoz naših produktov v Avstrijo, Češkoslovaško itd. Če se ta pogoj izpolni, se mora upoštevati konkurenca, ki nam jo povzročajo naše jugoslovanske pokrajine in vprašanje je, če nam bo mogoče pod danimi razmerami uspešno tekmovali z vinarstvom Dalmacije, Hrvaške-Slavonije in Vojvodine.

Na prvi pogled bi se moralo to vprašanje zanikati, že iz vidika vremenskih razmer, ki so v navedenih pokrajinah vinarstvu pač mnogo bolj ugodne nego pri nas in ki zdajno olajšajo in povenijo proizvodnjo. Če se pa razmere vsestransko premotrijo in upoštevajo vse možne činičnice, se pride do čisto drugega zaključka.

V prvi vrsti je finost in zlahnost cvetlice (bukeja), v drugi vrsti finost in zlahnost kislobe, ki so lastne le našim vinom in bi se dale izkoristiti v naše svrhe. V tretji vrsti je uporaba svežega grozdja, ki vsaj deloma lahko pripomore k večji rentabilnosti vinarstva. In te tri činičnice nam nudijo podlago, na katero brez pomislekov lahko zgradimo naše vinarstvo dobičkanosno v okvirju Jugoslavije.

Ne da bi hotel vprašanje v dosego navedenega smotra izrpoljivo obravnavati, usojam si v naslednjem podatki le nekatere smernice za postopanje v predhodni dobi, prepuščaje končno rešitev vsem merodajnim krogom v nadaljni pretres in določitev.

Če hočemo izrabiti finost in zlahnost cvetlice, ki jo dosežejo nekatere vrste naših vin, moramo pred vsem posvetiti večjo pozornost pridelovanju kvalitetnih vin, kakor je zahteva svetovni trg. Znano je, da so nekatere vrste sortnih vin iz Ljutomerske - radgonskih, pekrskih in haložkih vinskih goric lahko že dozdob uspešno tekmovali z najboljšimi spodnjeavstrijskimi in renskimi visokokvalitetnimi vini in da so jim večkrat pri razstavah in drugih priložnostih najboljši poznavalec dajali prednost. Manj ali pa nič znano je pa dejstvo, da šampanjec (naravno peneče vino), proizvojen iz ene ali druge vrste burgundca (posebno iz modrega burgundca) Ljutomerske - radgonskega ali slovenjegotiškega izvora večkrat presega v kakovosti pravega šampanjca iz francoske Šampanje (Champagne). Kdor šampanjca kolikor toliko pozna in ve, kaka razlika je kvalitativno med pravim šampanjem iz vina iz Šampanje in iz vini drugega izvora, bo vedel ceniti veličansko važnost tega dejstva za našo štajersko pokrajino, posebno, če omenim, da burgundec v celih ormoško - Ljutomerske - radgonskih in celih Slovenskih goricah (približno na kakih 6000 ha), najbrže pa še tudi po drugih naših vinskih okoliših naravnost izborno uspeva in daje najboljši »Cuvee« (kuvé = vino, katero služi v izdelavo šampanjca). ki se ne da tako lahko doseči izven Šampanje.

V duhu vidim naše krasne slovenske gorice obsajene izključno le z modrim burgundcem, preprežene z mnogobrojnimi, dobro oskrbovanimi cestami in železnicami. Skoraj jih ni več spoznat! Prej brezpomembne vasice reprezentirajo se kot obsežni, čedni trgi z modernimi stavbami. Iz našega Ljutomera, Ormoža, Središča, Ptujja, Gornje Radgone, Sv. Lenarta in Maribora pa so nastala središča svetovno priznane jugoslovanske šampanjske industrije. Povsod opažam velpotežnost, red in blagostanje!

Tako nekako bi lahko bilo v 15 do 20 letih, če bi razumeli zanimati krogi klič časa pravilno tolmačiti!

Pred vsem bi trebalo ustanoviti vinarsko zadrugo za označeno ozemlje, ki bi začasno imela nalogo pospeševati zasaditev modrega burgundca za proizvodnjo šampanjca in skrbeti za to, da bo vsak posestnik, ki na novo zasaja svoj vinograd, član zadruga.

Poleg modrega burgundca pa bi se lahko gojile v navedenem okrožju, četudi v manjšem obsegu in le v najboljših legah (burgundec uspeva dobro tudi v manj dobrih vinskih legah!) tudi druge grozdne vrste za napravo finih buteljskih vin, kakor šipon, beli burgundec, zelenič itd. A glavno torišče za proizvodnjo finih buteljskih vin naj bi pa tvorili mariborski, pohorski in haložki vinarski okoliši!

Kamniškega muškateljca, pekrske drobne graševine, tramičica in šipona ter različnih haložkih visokoplemenitih sortnih vin, kakor so se že do sedaj proizvajala, nam nikdo ne more ponarediti in so že kolikor toliko znana na svetovnem vinskem trgu. Nekoliko reklame po inozemskih časnikih in vzorna skladišča teh vin po večjih mestih inozemstva bi jim kmalu zagotovile stalne odjemalce.

V konjiškem delu pohorskega vinarskega okoliša naj bi se vpeljalo spet proizvodnjo rdečih vin, kakor je že svoj čas bilo udomačeno in je slovelo. Vinarijska črna (kavka, vranek, laška itd.) bi lahko tekmovala z drugimi rdečimi vini, že zaradi svojega posebnega bukeja. Tudi za te okoliše naj se ustanove vinarske zadruga, ki naj določijo grozdne vrste, katere se naj zasajajo. Čim manje sort, tim lažje bo delo, tim lažje se bo razpečalo vino. Stremeti se mora za tem, da se v vsakem okolišu goji le ena vrsta vina, ščim pa ni rečeno le iz ene sorte grozdja. Večkrat daste dve sorti v primernem sorazmerju, kateri se v svojih lastnostih vsestransko spopolnijo, boljši produkt; tako n. pr. drobna graševina z zeleničem itd.

V Haložah pa se bo lahko pridelovalo v manj znamenitih legah poleg finih vin tudi vino za rez z vini iz juž. krajev.

ki jim primanjkuje kislobe. V to svrho se bo uporabilo vrste, ki mnogo rde, imajo precej kisline, a malo alkohola. Morebiti bi kazalo v to svrho poseči po starih, tankaj udomačenih vrstah, kakor po belem in rdečem ranfolu, kavčini itd. Grozdne vrste se bodo morale izbrati po dosedanjih izkušnjah.

Glavno torišče vin za režnjo z južnimi vini pa bo naš šmarsko - kozjanski - brežiški (bizejski) vinarski okoliš, kjer so razmere za to kakor ustvarjena. Bizejska modra kavčina za rez s težkimi črnimi dalmatinci in bizejski plavec za rez z belim vinom iz juga boste iskani dve sorti vina in tudi dobro plačani.

Tudi tukaj bo morala prevzeti vinarska zadruga ali vinarsko društvo stvar v roke in seznaniti vinske trgovce z blagom, ki bo obojestranska vina spopolnilo in omililo v njih ekstremnih lastnostih, jih naredilo prijetnejša ter povečalo njih konzumni krog.

Vino za rez se bo deloma lahko pridelovalo tudi v celjskem vinarskem okolišu, kjer boste mogoče sorti peček in vrbovec, kot tam udomačeni, dajali tozadevno blago.

Z navedenim pa nočem reči, da šmarsko-bizejski in celjski vinarski okoliš nista sposobna za pridelovanje boljših vin za buteljke. Znanje so nekatere vrste bizejskega, drameljčana in šmarčana, ki takisto lahko tekmujejo z drugimi našimi izbornimi buteljskimi vini. Ravno narobe! Sem za to, da se pusti vinogradniku kolikor mogoče prosta roka v njegovem delovanju, a ogrožati se ne smejo pri tem splošni interesi vinarstva. Označiti sem hotel s svojim izvajanjem le pot, ki naj vodi iz krize, ki preti našemu vinarstvu, če se ga primerno ne preuredi. Hotel sem navesti le ideje, o katerih sem prepričan, da bi bile v stanju, če se jih upošteva v vinarskih krogih, povoljno rešiti vprašanje bodočnosti našega vinarstva v okvirju Jugoslavije. Vse drugo ostane zadeva podrobnega dela krajevnih vinarskih organizacij in vinarskih strokovnjakov. Toda potrebno

je, da se te organizacije čim prej ustanove, če hočemo ohraniti naše vinarstvo ter ga spraviti na pravi tir.

Pri rešitvi vprašanja rentabilnosti našega vinarstva pa ne smemo pozabiti še ene, že omenjene možnosti izkoriščanja naših vinogradov in sicer porabe svežega grozdja. Pridelovanju namiznega grozdja se bo morala posvetiti vsekakor večja pozornost. Če ne več, pridelati moramo najmanj toliko namiznega grozdja, kolikor se ga potrebuje po naših mestih in trgih. Pripustiti nikar ne smemo, da bi se ga uvažalo iz drugih pokrajin. Tudi uporaba svežega grozdja za takozvane grozdne kure (zdravljenje z grozdem), je lahko precejšnjega pomena za naše vinarstvo, posebno v okolici zdravilišč in kopališč in bi donasala okoliškim vinogradnikom lep dobiček. Kot taka pridejo v poštev: Rogaska Slatina, Dobrna pri Celju, Laško in Rimske Toplice pri Celju in Slatina Radenci. V okolici navedenih zdravilišč bi se naj ustanovile zadruga za pridelovanje namiznega grozdja, ki bi pospeševale zasaditev vinogradov z namiznimi grozdniimi vrstami za lokalno potrebo. Za grozdne kure se lahko goje pri nas vse žlahtine in pa kraljevina (rdeči portugizec). Poskusilo bi se lahko saditi tudi druge zgodne vrste grozdja, n. pr. »biser iz Ozarab« itd., ki že avgusta zore, dočim pride žlahtina še le v drugi polovici septembra, kraljevina še le oktobra v poštev. Vodsiva dotičnih zdravilišč bi gotovo rada šla na roko zadrugam, kar se tiče množine potrebnega grozdja itd.

V smotreni razdelitvi proizvodnje iskati nam je konečno spas našega vinarstva. V vsakem vinarskem okrožju naj se pridelujejo le one vrste grozdja, ki pod dotičnimi razmerami najboljšje uspevajo, po čijih produktih se največ povprašuje in ki nam obetajo največje dohodke. Celo zadevo spraviti v označeni tir je najodličnejša naloga centralne ter pokrajinske uprave, njenih strokovnjakov ter osnivačih se vinarskih združenj in vinarskih društev.

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

**Perilo, klobuke** 2505-78-30  
dežne plašče,

čevlje, gamaše, dežnike, palice, ter razno modno in galanterijsko blago v veliki izbiri, najceneje po  
**JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2**

V Mariboru, dne 3. marca 1923

## Razpis.

Posojilnica v Mariboru razpisuje iz Dijaške ustanove Feliksa in Pavline Ferk osem ustanovnih mest in sicer po štiri

za visokošolce po . . D 1.500  
in za srednješolce po D 750

Pravico ustanove imajo:

a) v prvi vrsti zapustnikov oziroma njegove so- proge Pavline, roj. Menhart sorodniki slovenske narodnosti obojega spola in sicer dokler študirajo v Mariboru. Sorodniki morejo postati deležni te ustanove ne le kot gimnazijci (oziroma vseučiliščniki), temveč tudi na drugih srednjih šolah, na kaki kmetijski šoli ali učiteljski do konca študij ali nauk, bodisi trgovski ali obrtnih;

b) v drugi vrsti so prosilci člani rodbine Konrada Mejavšek iz Reke pri Hočah ter rodbine Jožeta Jug in Rušah pod enakimi pogoji kakor a);

c) v kolikor ni prosilcev sorodnikov, morejo postati deležni dijaki in diakinje slovenske narodnosti na mariborskih srednjih šolah in učiteljski oziroma na vseučilišču in sicer v prvi vrsti sinovi ubogih učiteljev in nadarjeni sinovi kmečkih rodbin, prednost imajo dijaki pristojni v sodnem okraju Sv. Lenartskem v Slovenskih Goricah; če takih ni iz vsega glavarstva mariborskega, potem šele vsi drugi.

Dijaki in diakinje, ki uživajo te štipendije, se morajo zavezati po možnosti vračati te podpore v ustanovni fond te ustanove.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje za podelitev ustanove do

21. marca 1923

pri Posojilnici v Mariboru, Narodni dom. Prošnje morajo biti opremljene s priporočilom o dobrem šolskem napredovanju in znanju slovenskega ali kakakega drugega slovanskega jezika, domovnico, ubožnim listom in pri sorodnikih še z rodovnikom.

459 Za ravnateljstvo: Dr. Franjo Rosina i. z.

**Zahtevajte  
povsod TABOR!**

# ARKO COGNAC MEDICINAL

2175

Vabilo

## 41. občni zbor

Posojilnice v Mariboru r. z. z. o. z.

ki se vrši

v nedeljo, dne 25. marca 1923 ob 10. uri v posojilničnih prostorih v Narodnem domu.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo ravnateljstva.
3. Poročilo nadzornišтва.
4. Odobrenje računskega zaključka za poslovno leto 1922 in razdelitev čistega dobička.
5. Volitev predsednika ravnateljstva.
6. Volitev dveh članov ravnateljstva.
7. Volitev nadzornišтва.
8. Sprememba pravil.
9. Slučajnosti.

P. n. zadržnikom je na vpogled računski zaključek osem dni pred občnim zborom v uradnih prostorih Posojilnice v Narodnem domu.

V Mariboru, dne 12. marca 1923.

Dr. Franjo Rosina l. r.  
predsednik ravnateljstva.

514

## Čilski soliter

Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit, kostni in rudninski superfosfat ter modra galica in žveplo

vedno v zalogi pri

Tonejc &amp; Rozman, Maribor

Aleksandrova cesta 35.

313

## Žika je kava iz Žika

Pijemo jo samo brez prave kave. Sladkor je drag, mleko je drago, najdražje pa je zdravje! Za otroke, bolnike in rekonvalescente ni boljše pijače. Izdeluje jo „Pražarna Žika“ v Ljubljani, Rož. dolina. Številna pohvalna pisma na razpolago!

## Semena

vrtnica in sadna drevja, se dobe pri „VRT“, Džamonja in drugovi, družba z o. z., Maribor, Copova ulica. Zahtevajte cenik. 407

## Slanina

debela, soljena, 3 kom. 100 kg prodaja se v celih komadih po 30-50 Din. kilogram. Božidar Jovanović, zastopnik trdke Marković, Maribor, Aleksandrova cesta 55. 481 6-5

## Veletrgovina z železnino

### Pinter & Lenard

Telefon št. 282 Maribor Telefon št. 282

Brzjavni naslov: Pinter Maribor

V zalogi se nahaja:

Traverze, cement, železo vseh vrst, pločvina, štedilniki, žica, žičniki, pumpe, razne cavi, kovanja za zgradbo in pohištvo, kuhinjska posoda vliita in pločvinasta, kovaško, ključavničarsko in mizarsko orodje, kose, brusni kamni in vsi v železninsko stroko spadajoči predmeti. Blagajne vseh vrst, verige domače tovarne. Postrežba točna, cene solidne! 2576

## Najboljše in najcenejše

pa tudi najlepše blago za obleke, kakor sukno, hlačevina, volneno blago, plevina, cefir, šifon, platno, izgotovljene obleke, srajce, predpasniki, nogavice, robci, odeje itd. se dobi prvovrstno pri

I. N. Šoštarich, Maribor  
Aleksandrova cesta šte. 13. 2577

### Mala oznanila.

Išče se gospodična s perfektnim znanjem stenografije in slovenščine. Moči z dolgaletno prakso naj vpešljeje ponudbe pod „št. 504“ na upravo „Tabera“. 504 3-2

Išče se za takoj ali pozneje avtogaraža. Ponudbe pod „št. 503“ na upravo „Tabera“. 503 3-2

Perilo po najugodnejši ceni prodaja samo B. Veselinič in drug. Maribor, Gosposka ul. 26. 458 15-5

URE, žepne in stenske, popravljaja najsolidneje trdka R. Bizjak, urar, Gosposka ul. št. 16, Maribor. 433 15-11

## Stenski načrt Ljubljane je izšel

492

5-4

v zalogi „Stenskih reklamnih načrtov trgovsko-prometnih središč in kopališč kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev“ ter se dobiva po vseh trafikah za ceno od Din 7.—, po pošti Din 8.—, kakor tudi v glavni zalogi:

### OGLASNI ZAVOD:

J. ZORMAN-ovo ANONČNO IN REKLAMNO PODJETJE  
LJUBLJANA, GLEDALSKA ULICA 2.

Zaradi odpovedi skladišča na Slomškovem trgu

## velika razprodaja zalog pohištva in preprog

podjetja

515 5-1

Karel Preis, Maribor, Gosposka ul. 20 (Pirchanova hiša)

Raznovrstno pohištvo, posteljinna, preproge l. t. d. se dobe po znatno znižanih cenah do 1. aprila 1923. — Zelo nizke cene. — Ogled prost in neobvezen. — Ceniki brezplačno. — Na debelo in drobno.

## Naznanilo!

Cenjenemu občinstvu si dovoljujem naznaniti, da sem z današnjim dnem preselil radi povečanja obrata svojo že dobro upeljano

### čevljarsko obrt

iz Tattenbachove ulice št. 21 v Jurčičevo ulico št. 9 (hiša Zabukošek). Tu bom izdeloval po meri in imel v zalogi vse vrste čevljev od najnavadnejših do najmodernejših in luksuznih čevljev lasinega izdelka. Sprejemal bom vsakovrstna popravila in jih najsolidneje izvrševal.

V Tattenbachovi ulici bom tudi še v naprej sprejemal vsa popravila. — Cenjemu občinstvu se najtopleje priporočam ter beležim z velespoštovanjem

Rudolf Monjac, čevljarski mojster.

516